

Lauri Byckling, Lia Heasman,
Pekka Aavikko ja Ella Tolonen

PUOLUE- JA JÄRJESTÖ- TOIMINNAN MALLEJA MAAILMALLA

Kuinka osallistaa, aktivoida
ja innostaa ihmisiä?

1.9.2019

Sitra muistio
© Sitra 2019

Lauri Byckling, Lia Heasman,
Pekka Aavikko ja Ella Tolonen

Selvitys puolue- ja järjestötoiminnan
toimintamalleista maailmalla

ISBN 978-952-347-133-7 (PDF)

ISBN 978-952-347-132-0 (nid.)

www.sitra.fi

Julkaisua koskevat tiedustelut: julkaisut@sitra.fi

Sitran muistiot ovat tulevaisuustyömme taustaksi
tuotettuja sisältöjä.

Sisällys

Esipuhe	4
Tiivistelmä	5
Sammanfattning	6
Summary	7
1. Johdanto	8
2. Puolueiden käytännöt	10
2.1 Flux	10
2.1.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö	10
2.1.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat	10
2.1.3 Puolueen toimintamalli	10
2.1.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	11
2.1.5 Analyysi: Virtaava demokratia ja SecureVote-sovellus	11
2.2 Momentum	12
2.2.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö	12
2.2.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat	13
2.2.3 Puolueen toimintamalli	13
2.2.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	14
2.3 Morena (Movimiento Regeneración Nacional)	14
2.3.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö	14
2.3.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat	15
2.3.3 Puolueen toimintamalli	15
2.3.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	15
2.4 Komeito	15
2.4.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö	15
2.4.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat	16
2.4.3 Puolueen toimintamalli	16
2.4.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	17
2.5 Two-Tailed Dog	17
2.5.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö	17
2.5.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat	18
2.5.3 Puolueen toimintamalli	18
2.5.4. Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	19

3. Järjestöjen käytännöt	20
3.1 Bancada Ativista	20
3.1.1 Järjestön tausta ja toimintaympäristö	20
3.1.2 Järjestön jäsenet tai kannattajat	20
3.1.3 Järjestön toimintamalli	20
3.1.4 Järjestön osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	21
3.1.5 Syväanalyysi: Kollektiivisen edustuksen toteutus käytännössä	21
3.2 Dziejuchy Dziejuchom (Gals for Gals)	23
3.2.1 Järjestön tausta ja toimintaympäristö	23
3.2.2 Järjestön jäsenet tai kannattajat	23
3.2.3 Järjestön toimintamalli	23
3.2.4 Järjestön osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	24
3.3 Sverok	24
3.3.1 Järjestön tausta ja toimintaympäristö	24
3.3.2 Järjestön jäsenet tai kannattajat	24
3.3.3 Järjestön toimintamalli	24
3.3.4 Järjestön osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet	25
4. Digitaalisten alustojen käytännöt	26
4.1 Accropolis	26
4.1.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö	26
4.1.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat	26
4.1.3 Organisaation toimintamalli	26
4.1.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erityispiirteet	27
4.1.5 Analyysi – Twitch alustan käyttö poliittisen dialogin luomiseksi	27
4.2 Citizens	28
4.2.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö	28
4.2.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat	28
4.2.3 Organisaation toimintamalli	29
4.2.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet	29
4.2.5 Analyysi: osallistavan demokratian alustat hallinnon eri tasoilla	30
4.3 Countable	31
4.3.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö	31
4.3.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat	31
4.3.3 Organisaation toimintamalli	31
4.3.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet	32

4.4	Rahvaalgatus	32
4.4.1	Organisaation tausta ja toimintaympäristö	32
4.4.2	Organisaation jäsenet tai kannattajat	32
4.4.3	Organisaation toimintamalli	32
4.4.4	Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet	33
4.5	Vouliwatch	33
4.5.1	Organisaation tausta ja toimintaympäristö	33
4.5.2	Organisaation jäsenet tai kannattajat	33
4.5.3	Organisaation toimintamalli	33
4.5.4	Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet	34
5.	Yhteenveto selvityksen tuloksista	35
5.1	Puolueiden käytännöt	35
5.2	Järjestöjen käytännöt	35
5.3	Alustojen käytännöt	36
5.4	Yhteenveto	37
6.	Liitteet	39
	LIITE 1 – Kooste selvityksessä tarkasteltujen organisaatioiden käytännöistä	39
	LIITE 2 – Haastattelujen kysymysrunko	41

Esipuhe

Kansanvallan perustukset naisevat juuri nyt eri puolilla maailmaa. Maailman nopea muutos asettaa luottamuksen edustukselliseen demokratiaan, päättäjiin ja puolueisiin koetukselle. Puoluekenttä on murroksessa tai jo muuttunut merkittävästi niin Euroopassa kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa.

Kansainväliset ilmiöt rantautuvat usein viiveellä Suomeen. Siksi suomalaisten puolueitoimijoiden on nyt korkea aika miettiä, miten niiden tulisi uudistaa itseään, jos ne haluavat pysyä toimintakykyisinä ja ajan tasalla osallisuuden, päätöksenteon ja politiikan muutoksessa.

Yksi kansanvallan ongelmista on, että puolueiden nähdään etäännyneen kansalaisten arjesta ja muuttuneen kansanliikkeiden sijaan osaksi hallintokoneistoa. Tässä muistiossa esitellyn selvitystyön keskeinen tavoite on vastata kysymykseen ”Miten poliittinen päätöksenteko tuodaan lähemmäs kansalaisia ja miten kansalaiset voisivat osallistua päätöksentekoon helpommin?”

Kansalaisten osallistumisen edellytysten parantamiseksi Sitran Kansanvallan peruskorjaus-projektin yhtenä painopisteenä on puolueitoiminnan kehittäminen kansalaisten osallistumisen edistämiseksi.

Sitra tuottaa tämän kansainvälisen katsauksen lisätäkseen benchmark-tietoa puolueiden kehittämistyön tueksi. Tässä katsauksessa pyritäänkin pohtimaan, minkälaisilla toimintatavoilla puolueet voisivat uudistaa toimintaansa. Alustava kartoitus maailmalta löytyvistä esimerkeistä tehtiin yhdessä ulkoministeriön ja Suomen suurlähetystöjen kanssa. Haluamme kiittää näitä yhteistyökumppaneitamme erittäin sujuvasta yhteistyöstä. Selvitystyön kohteiksi valitut järjestöt valitsi Sitra ja valittujen kohteiden syventävät haastattelut toteutti Deloitte.

Selvitys järjestöjen ja kansanliikkeiden osallistamisen käytännöistä pohjautui puhelinhaastatteluihin, minkä lisäksi perustietoja case-esimerkeistä on kerätty organisaatioiden verkkosivuilta. Joidenkin esimerkkien kohdalla on käytetty myös muita lähteitä, kuten lehtiartikkeleita tai mielipidetutkimusten tuloksia.

ANTTI KIVELÄ

Johtaja

Sitran Uudistumiskyky-teema

Tiivistelmä

Puolue- ja järjestötoiminnan malleja maailmalla -työn tavoitteena oli tuottaa benchmark-tietoa hyödynnettäväksi suomalaisten puolue toimijoiden toiminnan kehittämisessä.

Työhön haastatellut organisaatiot voidaan jaotella kolmeen kategoriaan: puolueet, järjestöt ja alustat. Haastattelussa kaikista organisaatiokategorioista esiin nousi erilaisia innovatiivisia käytäntöjä tai konsepteja, jotka linkittyvät suoraan poliittisen päätöksentekoprosessin muokkaamiseen.

Aihepiiriä lähestyttiin tapaustutkimusten kautta, huomioiden katsauksen kohteena toimineiden puolueiden, järjestöjen ja digitaalisten alustojen toimintaympäristö ja historia. Katsauksen tavoitteena on kartoittaa ja ymmärtää innovatiivisten järjestöjen, kansanliikkeiden tai ”heimojen” suosion ja toiminnan avaimia ja edellytyksiä. Tämän toteuttamiseksi tavoitteena on tutkia monialaisesti niitä elementtejä, jotka vaikuttavat kansanliikkeiden menestykseen. Tähän kuuluvat olennaisesti kansanliikkeiden käytöksen ymmärtäminen sekä osallistumisen mekanismien ja kanavien tunnistaminen.

Pääasiallisena tietolähteenä toimineet haastattelut toteutettiin puhelimitse puolistrukturoidusti huhti–kesäkuussa 2019. Haastattelussa käytiin läpi muun muassa järjestön historiaa, tarkoitusta ja organisoitumistapaa. Haastattelussa pyrittiin selvittämään myös järjestön menestymisen taustalla olevia erityispiirteitä sekä järjestön osallistamisen ja viestinnän käytäntöjä. Jatkoanalyysi toteutettiin neljästä organisaatiosta. Näiden osalta toteutettiin syventävät haastattelut touko–kesäkuussa 2019.

Selvityksessä tarkastelluissa puolueissa nousivat esiin ajatukset järjestelmän vastaisuudesta ja vaihtoehtojen tarjoamisesta valtapuolueita kohtaan. Analysoidut puolueet pyrkivät pois perinteisen ”vaalipuolueen” muotista, jossa puolueen kannattajat lähinnä ilmaisevat tukensa puolueelle vaaleissa äänestämällä. Puolueen kannattajien jatkuvaan vaikuttamiseen ja osallistumiseen on luotu erinäisiä teknologisia ja perinteisempiä ratkaisuja. Keskeisintä näissä on jatkuvan kommunikation mahdollisuus. Puolueen kannattajat voivat etukäteen ohjata puolueen toimintaa ja puolueen kannattajille on merkityksellistä päästä vaikuttamaan puolueen strategiseen suuntaan.

Selvityksessä tarkastelluissa järjestötoimijoille leimallista oli mahdollisuus toimia kaikkein innovatiivisimmin, sillä järjestöjen perustehtävään kuuluu yleisesti laajakantainen ja erityinen yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Järjestöt voivat keskittyä yhteen asiaan ja yhden asian kannattamiseen toisin kuin puolueet, ja voivat venyttää osallistamisen muotoja ja tapoja pidemmälle kuin rekisteröidyt puolueet. Puolueiden toiminnan voikin nähdä lähentyneen järjestötoimintaa.

Selvityksessä tarkastellut digitaaliset alustat on alun perin suunnattu nuorten käyttöön. On kuitenkin huomattu, että osallistamisen digitalisoiminen ei takaa nuorten osallistumista. Selvityksen perusteella voidaan kuitenkin olettaa, että nuorten aktivoimiseksi on tärkeää hyödyntää niitä digitaalisia kanavia, joilla nuoret ovat jo valmiiksi läsnä ja näin integroida osallistaminen osaksi heidän nykyistä mediakäyttäytymistään. Toinen havainto on, että perinteiset sosiaalisen median kanavat kuten Facebook, Twitter, Snapchat ja Instagram, ovat hyviä alustoja tiedottamiseen ja ihmisten epäviralliseen osallistamiseen, mutta epäsuotuisia merkitykselliseen poliittiseen keskusteluun tai tavoitteelliseen joukkouttamiseen.

Selvityksen case-esimerkkien joukossa on sekä hyvin innovatiivisia ratkaisuja että ratkaisuja, jotka on jo saatu kiinnitettyä varsin hyvin osaksi ”virallista” päätöksentekoa. Case-esimerkkiä, jossa nämä kaksi ominaisuutta olisi jo saatu yhdistettyä, eli jossa innovatiivinen ratkaisu olisi jo nyt vakiinnuttanut paikkansa, ei kuitenkaan tämän selvitystyön puitteissa löytynyt.

Sammanfattning

Syftet med arbetet kring modeller för parti- och organisationsverksamheten i världen var att producera benchmark-information som finländska partiaktörer kan utnyttja för att utveckla sin verksamhet.

De organisationer som har intervjuats inom ramen för arbetet kan indelas i tre kategorier: partier, organisationer och plattformar. I alla kategorier av organisationer behandlades i intervjuerna olika typer av innovativ praxis eller koncept som har en direkt koppling till bearbetning av processen för att fatta politiska beslut.

Ämnet undersöktes genom fallstudier med beaktande av verksamhetsmiljön och historien för de partier, organisationer och digitala plattformar som var föremål för översikten. Målet med översikten är att kartlägga och förstå varför innovativa organisationer, folkrörelser eller ”släkten” är populära samt vilka nycklarna till och förutsättningarna för verksamheten är. För att genomföra detta är målet att multiprofessionellt undersöka de element som påverkar folkrörelsernas framgång. En väsentlig del av detta är att förstå folkrörelsernas beteende och att identifiera mekanismerna och kanalerna för deltagande.

Intervjuerna, som var den huvudsakliga datakällan, genomfördes halvstrukturerat per telefon i april–juni 2019. I intervjuerna gick man igenom bland annat organisationens historia, syfte och organisationssätt. Man strävade också efter att utreda vilka särdrag som finns i bakgrunden till organisationens framgång samt organisationens praxis för deltagande och kommunikation. Fyra organisationer analyserades mer utförligt. Med dessa genomfördes fördjupade intervjuer i maj–juni 2019.

I utredningen lyfte de partier som granskades fram tankar kring systemets framtid och det faktum att de erbjuder ett alternativ till de stora partierna. De partier som analyserades strävade också bort från den traditionella ”valpartiformen” där de som stöder partiet främst visar sitt stöd för partiet genom att rösta i val. Det har skapats olika teknologiska och mer traditionella lösningar för att delta och kontinuerligt påverka dem som stöder partiet. Den viktigaste av dessa är möjligheten till ständig kommunikation. De som stöder partiet kan på förhand styra partiets verksamhet och det är viktigt för dem att få vara med och påverka partiets strategiska riktning.

Karaktäristiskt för de organisationsaktörer som granskades i utredningen var att de hade möjlighet att agera på det mest innovativa sätt eftersom organisationernas grundläggande uppgift omfattar allmän mångsidig påverkan och särskild samhällelig påverkan. Organisationerna kan till skillnad från andra partier koncentrera sig på en sak och på att stöda denna ena sak och de kan tänja på formerna och sätten för deltagande i större utsträckning än registrerade partier. Partiernas verksamhet kan därmed anses likna organisationsverksamhet.

De digitala plattformar som granskats i utredningen riktades ursprungligen till unga. Det observerades dock att digitalisering av deltagandet inte garanterar att unga deltar. Utifrån utredningen kan man emellertid anta att det för att aktivera ungdomar är viktigt att utnyttja de digitala kanaler som ungdomarna redan använder och på så sätt integrera deltagandet i deras nuvarande mediebetende. En annan iakttagelse är att traditionella sociala medier såsom Facebook, Twitter, Snapchat och Instagram är bra plattformar för att förmedla information och få människor att delta inofficiellt, men att dessa inte är lämpliga för viktiga politiska diskussioner eller målinriktad crowdsourcing.

Bland case-exemplen i studien finns både mycket innovativa lösningar och lösningar som redan har blivit en ganska etablerad del av det ”officiella” beslutsfattandet. Det finns emellertid inga case-exempel där dessa två egenskaper redan skulle ha kombinerats, det vill säga där en innovativ lösning redan skulle ha etablerats.

Summary

The purpose of this report is to introduce international benchmarks to support the development of the functioning of Finnish political parties.

The organisations interviewed for this study fall into three categories: political parties, non-governmental organisations and online platforms. Different innovative concepts and practices, which directly link to the moulding of the political process, are discussed in the interviews that cover all the different categories.

The case studies were used to approach the topic while taking into account the operational environment and history of the political parties, organisations and digital platforms that were part of the study. The aim of the study is to map and understand the popularity, key elements and conditions of these innovative organisations, movements and “tribes”. To reach this aim, the elements that influence these movements’ popularity have been studied. This has included understanding the reasons for the behaviour of social movements and identifying the mechanisms and channels used to succeed.

The main source of information has been half-structured phone interviews held between April and June 2019. The interviews discussed the organisations’ history, purpose and organisational structure. The interviews attempt to find out the hidden features behind the organisations’ success, and the practices employed for engagement and communication. Some in-depth interviews were held between May and June 2019.

In the study of the political parties, the ideas discussed related to opposing the current system and offering options to the establishment. The parties under analysis are attempting to move away from the mould of electoral parties in which supporters only express their opinions on the party’s actions by voting in an election. Different technological and more traditional ways, in numerous new ways through which the supporters can continuously communicate and engage with the party, have been created. Some of them rely more on new technology and some are more traditional. The most central feature is being able to be in constant communication. Supporters of a party can lead the party’s operations and can impact the strategic course the party is taking.

The organisations have the opportunity to act in the most innovative manners in a political setting because the general task of non-governmental organisations is to influence their surroundings and specifically influence society. NGOs can focus on one core interest and work around that one interest, unlike political parties, and can thus stretch the manners and forms of engagement further than political parties. The operations of political parties have moved much closer to those of NGOs.

A number of the studied digital platforms were originally designed to be used by young people. However, the digitisation of engagement does not automatically guarantee the participation of young people. This requires using digital channels that users are already present on and integrating engagement to be part of their current social media behaviour. Another important finding was that popular social media channels, such as Facebook, Twitter, Snapchat and Instagram, can work as the right platforms for the flow of information and unofficial forms of engaging people, but they work unfavourably for providing platforms for meaningful political debate or crowdsourcing.

The case examples of the study include very innovative solutions as well as solutions that are already integrated into some official decision-making processes. A case example that combines these two attributes, in which an innovative solution already has a settled place, was not found.

1. Johdanto

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran Yhteiskunta 2.0 -selvitystyö vuonna 2017 tarkasteli suomalaisen päätöksentekojärjestelmän ja hallinnon kykyä selviytyä tulevista haasteista erityisesti kansanvallan näkökulmasta. Sitra haastatteli selvitykseen yli 100 keskeistä vaikuttajaa valtion- ja kuntahallinnosta, eduskunnasta, valtioneuvostosta, puolueista, etujärjestöistä ja elinkeinoelämästä. Selvitystyön tulokset julkistettiin helmikuussa 2018 ”Kansanvallan peruskorjaus” -työpaperissa.

Selvitystyön jälkeen Sitra käynnisti **Kansanvallan peruskorjaus** -projektin, jonka tavoitteena on vahvistaa Suomen asemaa uudistumiskykyisenä demokratian mallimaana.

Projektin tavoitteena on mm. parantaa edustukselliseen demokratiaan perustuvan julkisen päätöksenteon kokonaisuuden (valtio, maakunnat, kunnat) keskinäistä siilotonta yhteistoimintaa. Tämä edellyttää uudistuksia niin poliittisen päätöksenteon kuin virkamieshallinnonkin toimintaprosesseihin ja niiden keskinäiseen toimivuuteen.

Projektin keskiössä on valtiolliseen päätöksentekoon ja valtionhallintoon ja tältä osin kyseisten tahojen kanssa erityisesti eduskunnan ja valtioneuvoston toimintatapojen uudistamisen tukemiseen.

Kansanvallan keskeisten toimijoiden, puolueiden kyky pitkäjänteiseen ohjelmatyöhön ja kansalaisdialogin ylläpitoon on heikentynyt. Projektin tavoitteena on yhdessä puolueiden kanssa vahvistaa ja uudistaa niiden toimintakykyä niin valtio-, maakunta- kuin kuntatasollakin.

Projektin tukee edustuksellisen demokratian eri toimijoiden kehitystyötä sekä kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistamista.

Osana Kansanvallan peruskorjaus -projektia Sitra tunnisti tarpeen toteuttaa selvitys puolueiden ja muiden yhteiskunnallisten järjestöjen ja kansanliikkeiden toimintatavoista maailmalla, innovatiivisten toimintamallien ja hyvien käytänteiden tunnistamiseksi.

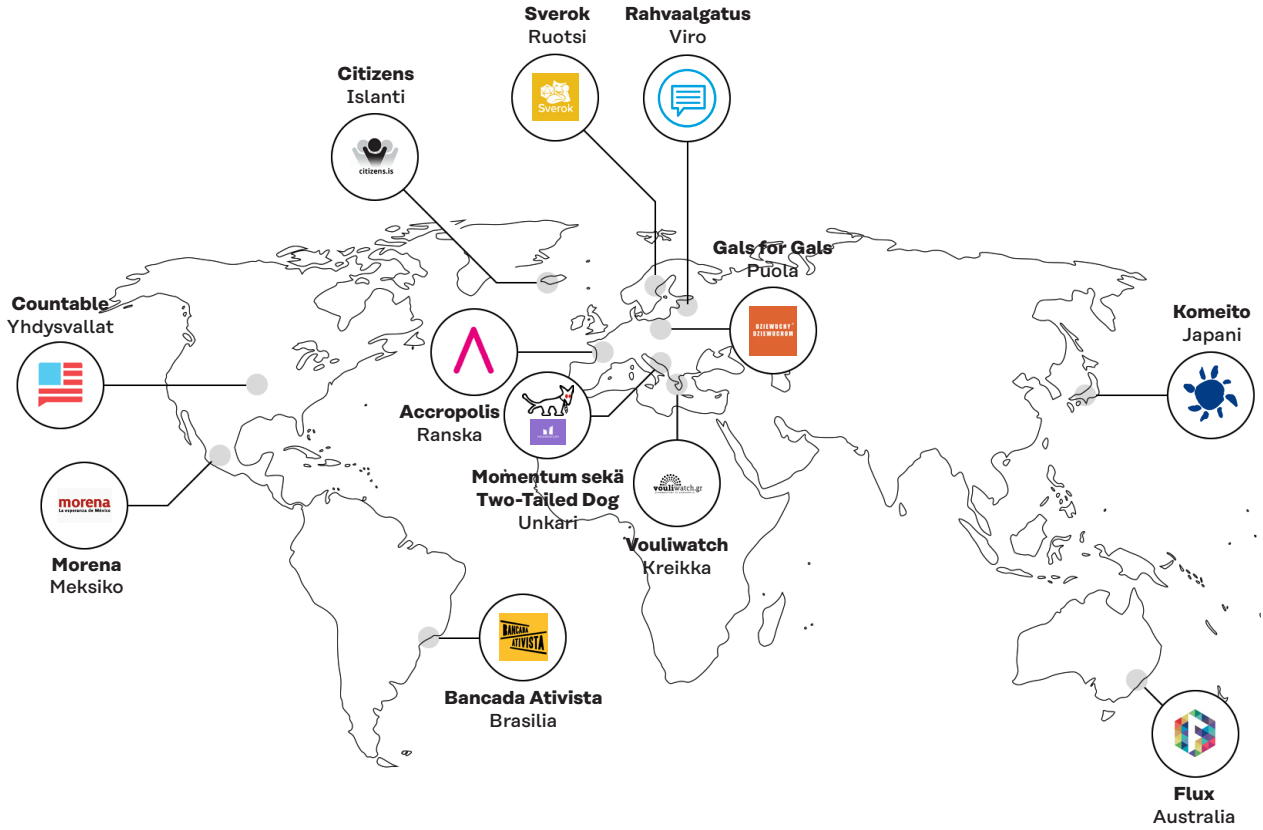
Tässä selvityksessä tarkastellaan Sitran tunnistamien kolmentoista eri järjestön kautta toimijoiden käytäntöjä ja suunnitelmia jäsentensä ja kannattajiensa osallistamiseksi.

Innovatiivisten toimijoiden tunnistamiseksi ulkoministeriön suunnittelu- ja tutkimusyksikkö STU teki Sitran pyynnöstä toimenpidepyynnön kaikille OECD-maiden Suomen edustustoille. Edustustoilta toivottiin näkemyksiä ja apua aineiston hankkimiseksi esiselvitysvaihetta varten. Vastaukset saatiin 17 eri maan edustustosta, jotka kertoivat esimerkkejä kymmenistä kiinnostavista organisaatioista eri puolilta maailmaa. Tämän kattavan esiselvitystyön ja Sitran taustatyön perusteella Sitra valitsi kiinnostavimmat organisaatiot Deloitteen selvitettäväksi.

Selvityksen kohdejärjestöiksi valittiin sekä puolueita, järjestöjä että digitaalisia alustoja laajasti eri maista. Tapaustutkimuksen kohteiksi valittiin Sitran innovatiivisiksi toimijoiksi tunnistamia organisaatioita. Jatkoanalyysit tehtiin yhdestä puolueesta, yhdestä järjestöstä ja kahdesta digitaalisesta alustasta. Selvityksessä pääasiallinen tietolähde olivat kohdeorganisaatioiden toimijoiden haastattelut.

Tämä raportti kuvaa toteutetun kansainvälisen selvityksen tavoitteet, toteutustavan sekä tulokset. Selvitystyö valmistui kesäkuussa 2019 ja sen toteutti Deloitte. Raportin kirjoittamiseen osallistuivat Deloitteesta Lauri Byckling, Lia Heasman, Pekka Aavikko ja Ella Tolonen.

KUVA 1. SELVITYKSESSÄ TARKASTELTIIN ORGANISAATIOITA USEISTA ERI MAISTA.

2. Puolueiden käytännöt

Tässä työssä tarkasteltiin viittä puoluetta, kolmea järjestöä ja viittä digitaalista alustaa. Tarkasteltavana olivat erityisesti toimijoiden tausta, toimintamalli sekä tunnusomaiset käytännöt.

2.1 Flux

Maa: Australia

Perustamisvuosi: Rekisteröity puolueeksi vuonna 2016

Ideologia: Virtaava demokratia

Arvioitu jäsenten määrä: 8 680 (tarkka arvo 31.5.2019)

Kannatus: 0,15 % (osuus liittovaltion senaatin vaalin äänimäärästä 2016)

Paikkoja: Puolueella ei ole edustajia parlamentissa.

2.1.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö

Australiassa on kaksikamarinen parlamentti. Alahuone on 150-jäseninen ja sen jäsenet valitaan kolmen vuoden toimikaudelle. Parlamentin ylähuone, eli senaatti, on 76-jäseninen. Senaatin jäsenet valitaan osavaltioittain kuuden vuoden toimikaudelle, ja puolet heistä valitaan kolmen vuoden välein pidettävissä vaaleissa.

Australiassa on käytössä siirtoäänivaalitapa (eng. preferential voting system), jossa äänestäjän tulee määrittää ehdokkaiden järjestys, jossa toivoo heidän tulevan valituksi. Senaatin jäsenten vaalissa on mahdollista äänestää myös puolueita. Vaalitivasta johtuen erityisesti parlamentin alahuoneessa valta on ollut suurilla puolueilla, pienillä puolueilla on ollut mahdollisuus saada edustusta lähinnä senaattiin. Vuodesta 2013 Australiassa on ollut vallassa keskustaoikeistolainen liberaali- ja kokoomuspuolueiden yhteenliittymä. Koalitio menetti enemmistöasemansa lokakuussa 2018, mutta on johtanut maata vähemmistöhallituksena.

Vuoden 2014 kyselytutkimuksen mukaan vain 56 prosenttia australialaisista uskoo äänestyspäätöksensä vaikuttavan. Parlamentin alahuoneen kaksipuoluevaltaan kyllästyminen onkin toiminut herätteenä Fluxin toiminnalle. Flux on sekä ehdokkaita parlamenttivaaleihin asettanut, rekisteröity puolue, että poliittinen kansanliike.

2.1.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat

Flux julkaisee nettisivuillaan reaaliaikaista tilastoa jäsenmääristään. Sillä oli toukokuun 2019 lopussa 8 680 jäsentä. Jäsenmäärä on kasvanut kesäkuusta 2015 lähtien keskimäärin 17 prosenttia kuukaudessa. Sivullaan puolue erittelee jäsenmäärät myös osavaltioittain sekä ikäjakautuksen mukaan. Syntymävuosien jakauman huippu on vuosien 1980 ja 1993 välillä. Puolueessa on mukana myös paljon keski-ikäisiä ja tätä vanhempiakin henkilöitä. Jäseniä on puoluekentän kaikilta laidoilta, ja heitä yhdistää halu muuttaa polarisoitunutta poliittista kulttuuria.

2.1.3 Puolueen toimintamalli

Flux-puolueen tavoitteena on muuttaa Australian koko poliittinen järjestelmä virtaavan demokratian (eng. liquid democracy) periaatteiden mukaiseksi, missä äänestäjä voi suoran demokratian mukaisesti äänestää asioista itse tai delegoida äänensä toiselle henkilölle, esimerkiksi ammat-

tipoliitikolle. Puolueen tavoitteena tällä päätöksentekojärjestelmän uudistuksella on lisätä kansalaisten osallistumisen mahdollisuutta päätöksentekoon, vähentää eturyhmien vaikutusmahdollisuuksia, mahdollistaa asiantuntijoiden näkemysten hyödyntäminen osana päätöksentekoa sekä välttää suoran demokratian polarisoituneiden äänestyskampanjoiden riski.

Flux-puolueella ei ole päätöksentekojärjestelmän uudistamisen lisäksi muita, esimerkiksi politiikan sisältöön liittyviä tavoitteita. Flux-puolueen valtaan pääsevät edustajat sitoutuvat toimimaan puolueen jäsenten näkemysten mukaisesti. Puolueen jäsenet voivat Flux App -sovelluksen kautta vaikuttaa kaikkiin parlamentin käsittelyyn tuleviin lakialoitteisiin. Flux-puolueen sisälle voi kuitenkin syntyä poliittista agendaa ajavia ryhmiä.

Puolueen jäsenyys on maksutonta. Puolue viestiikin Flux App -sovelluksestaan siten, että se on tarjolla kaikille australialaisille. Flux ei tee puolueena sovellukseensa lainsäädännöstä omia tiivistelmiään välttääkseen ottamasta kantaa politiikan sisältöön. Flux jättää kuitenkin mahdollisuuden ulkopuolisille kumppaneille tehdä tämän tyyppisiä asioita Fluxin alustan päälle.

Flux-puolueen taustavoimat ovat perustaneet yhtiön, joka kehittää SecureVote-sovellusta virtaavan demokratian käytäntöjen toteuttamiseksi. Flux-puolueen tavoitteena on, että virtaavan demokratian toimintamalli laajentuisi koko yhteiskunnan tasolle (ks. 4.1.5).

2.1.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

1. Puolue korostaa toimivansa puoluepolitiikan vastavoimana ja pyrkii teknologian avulla luomaan suoran demokratian toimintatapoja.
2. Flux julkaisee nettisivuillaan reaaliaikaisen tiedon jäsenmäärästään sekä saamistaan lahjoituksista. Tämän tyyppisellä viestinnällään Flux-puolue pyrkii korostamaan avointa kulttuuria, minkä puute rapauttaa luottamusta puolueiden kaltaisiin instituutioihin.
3. Fluxin keskeinen tavoite viestinnässään on lisätä ymmärrystä Australian nykyisen äänestysjärjestelmän toimintaperiaatteista. Äänestäjät eivät välttämättä hahmota toissijaisen äänen painoarvon vähäisyyttä, mikä osaltaan on tukenut suurimpien ja näkyvimpien puolueiden vallassa pysymistä.

2.1.5 Analyysi: Virtaava demokratia ja SecureVote-sovellus

Fluxin taustavoimien perustama SecureVote-yhtiö kehittää samannimistä sovellusta äänestämiseen, mitä voisi hyödyntää virtaavan demokratian toteuttamisessa. Keskeistä tässä toimintatavassa on, että äänestäjä voi äänestää asioista itse tai delegoida äänensä toiselle henkilölle, esimerkiksi ammatipoliitikolle. Valtaosa ihmisistä tuskin haluaa tehdä päätöksiä kaikkiin asioihin liittyen, joten käytäntö voi mahdollistaa uudenlaisen ammattipoliitikkojen ammattikunnan muodostumisen. Heidän mandaattinsa on kuitenkin perinteisen edustuksellisen demokratian käytännöistä poiketen voimassa vain niin kauan, kuin kansalaiset delegoivat ääniään heille. Kun kansalaisilla on mahdollisuus seurata, miten delegaatti käyttää äänivaltaansa, voi kannattajiensa mielestä hyviä päätöksiä tekevä henkilö pysyä vallassa pitkäänkin, mahdollisesti ilman toistuvaa vaalikampanjointia. Tämä voi luoda kannustimia asiantuntijaprofilin muodostumiselle mediajulkisuuden tavoittelun sijaan.

Sovellus on kehitteillä ja sen lähdekoodi on saatavilla GitHub-palvelusta. Sovelluksen tausta-ajatuksena on äänten delegointi sekä markkinamekanismien luominen äänestykseen. Ajatuksena on, että jokainen äänestäjä saisi vastikkeetta virtuaalisia poletteja (engl. token) tasaista tahtia, ja voisi käyttää näitä haluamiinsa kohteisiin. Äänestämiseen kuuluva polettien määrä määräytyy markkinamekanismin perusteella.

Markkinamekanismin tavoitteena on saada ihmiset äänestämään asioista, joista he eniten välittävät tai tietävät. Mikäli jättää äänestämättä jossakin asiassa, se kerryttää poletteja, joita voi käyttää myöhemmissä äänestyksissä. Ääniä kertyisi myös, mikäli on delegoinut äänivaltansa toiselle henkilölle ja hän jättää äänestämättä. Järjestelmään on suunniteltu inflaatiomekanismi,

eli polettien arvon heikentyminen ajan myötä, jotta äänestäjillä ei olisi kannustinta säilyttää polettejaan turhan kauan käyttämättömänä.

Suoran demokratian tyypillisistä periaatteista Fluxin äänestysjärjestelmä eroaa esimerkiksi siinä, että ”äänestyspääomaansa” voi kerryttää, kun perinteisesti on käytettävissä yksi ääni per äänestys. Tämä mahdollistaa sen, että käyttää äänivaltaansa vain niihin asioihin, jotka ovat itselle tärkeitä. Suoraan demokratiaan nähden virtaavan demokratian etuna voi pitää sitä, että tällöin äänestäjien ei ole myöskään pakko perehtyä kaikkiin päätettäviin asioihin. Tämä luo kannustimia päätöksenteon erikoistumiseen, mikä voi osaltaan lisätä päätöksenteon laatua.

Toimintamalli virtaavan demokratian äänestystapahtumien ajallisen keston osalta on vielä tarkentumatta. Suunnitelmana on, että äänestämisen hinta eläisi äänestyksen kuluessa, mutta veloitettava summa määriteltäisiin äänestysajan päättyessä ja olisi kaikille äänestäjille sama.

Äänestämisen lisäksi lakiehdotuksiin voisi ehdottaa myös muutoksia, mikä vaatisi runsaan määrän poletteja. Tämä luo äänestäjille kannustimet löytää ryhmä ihmisiä, joiden kanssa yhdessä ehdottaa kyseistä muutosta. Nykyisin Australian kahden blokin hallintomallissa vallassa olevan puolueen tarvitsee vakuuttaa lakimuutosehdotuksista tyypillisesti vain oman koalitionsa jäseniä.

Sovelluksen ensimmäinen versio on tarkoitus ottaa käyttöön siinä tilanteessa, kun ensimmäinen puolueen ehdokas valitaan valtaan. Sovelluksessa voi valita minkälaisista asioista haluaa notifiakointia. Fluxin arvio on, että noin kaksi kolmannesta todennäköisesti ei osallistuisi äänestyksiin säännöllisesti, vaan he delegoivat äänensä mieluisilleen henkilöille. Äänen delgoimista ei ole rajattu yhteen henkilöön, vaan oman osuutensa voi jakaa useille ihmisille. Lisäksi milloin tahansa voi halutessaan itse tehdä päätöksen delegoinnin sijaan. Tämä luo mahdollisuuden vaihtaa delegaattia tai ottaa päätösvalta itselleen yksittäisissä asioissa tai mikäli delegaatti toimii tavalla, joka ei miellytä äänestäjää. Erona edustuksellisessa demokratiassa määrääjain toteutettaviin vaaleihin on se, että delegaatti voi pysyä vallassa pitkäänkin ilman vaalikampanjointiin panostamista tai toisaalta äänestäjät voivat pudottaa valtaan pääseen henkilön milloin tahansa niin halutessaan. Määrääjain toteutettavissa vaaleissa ehdokkaan vaalikauden alussa tekemät epämieluisat päätökset ovat saattaneet unohtua, kun delegointipäätös on mahdollista tehdä välittömästi äänestäjän niin halutessa.

2.2 Momentum

Maa: Unkari

Perustamisvuosi: 2017

Ideologia: Liberaali, poliittinen keskusta

Arvioitu jäsenten määrä: 2 600

Kannatus: vuoden 2018 eduskuntavaaleissa 3,06 % (ei edustajaa), vuoden 2019

Euroopan parlamenttivaaleissa 9,93 %

Paikkoja: 0/199 kansallisessa parlamentissa, 2/21 Euroopan parlamentissa, 0/419 kunnallisissa kokoonpanoissa

2.2.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö

Momentum on unkarilainen järjestö, joka tuli tunnetuksi Olympialaisten isännöimistä vastustavasta NOlympia-kampanjasta vuonna 2017. Kampanja vastusti olympialaisten järjestämistä siihen liittyvien suurten kustannusten vuoksi. Momentum vastusti hallituksen suunnitelmia isännöidä vuoden 2024 olympialaiset kuulematta kansan tahtoa, ja järjesti NOlympia-kampanjan mobilisoiden unkarilaisia vastarintaan hallituksen suunnitelmille. Momentum keräsi kuukaudessa 266 000 allekirjoitusta aloitteeseen, jossa vaadittiin kansanäänestystä aiheesta. NOlympia-kampanja sai huomattavan paljon huomiota sosiaalisessa mediassa ja sen parissa työskenteli 800–900 vapaaehtoista ympäri Unkaria. Kampanjan tuloksena Unkarin hallitus vetäytyi suunnitelmistaan hakea Olympialaisten isännöintiä.

Jo ennen NOlympia-kampanjaa Momentumin perustanut ryhmä nuoria poliittisia aktivisteja oli suunnitellut järjestön virallista merkitsemistä puolerekisteriin. Kampanjan jälkeen Momentum aloitti valmistautumisen vuoden 2018 eduskuntavaaleihin. Momentum perustettiin uudeksi, aidosti kansalaisia edustavaksi poliittiseksi voimaksi, jonka päätarkoitus on tarjota vakavasti otettava vaihtoehto maata johtavalle Fidesz-puolueelle ja tuoda uusi politiikan aikakausi Unkariin.

2.2.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat

Ennen puolueen virallista rekisteröimistä Momentum oli noin sadan poliittisesta vaikuttamisesta kiinnostuneen henkilön muodostama hajanainen järjestö. Momentumin jäsenet ovat pääasiassa korkeasti koulutettuja nuoria, keski-ikältään noin kolmekymmentävuotiaita. Noin seitsemänkymmentä prosenttia jäsenistä on miehiä ja kolmekymmentä prosenttia naisia. Jäsenkunnasta noin 800–900 on aktiivisesti mukana puolueen toiminnassa. Motivaationa liittymiseen on kuulla yhteisöön, jonka kautta he voivat tukea vaihtoehtoista politiikkaa ja vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon joko välillisesti tai välittömästi.

Uudet jäsenet löytävät puolueen yleensä joko perinteisen median, sosiaalisen median tai henkilökohtaisten yhteyksien kautta. Puolue myös kampanjoi usein kaduilla ja rekrytoi uusia jäseniä toimintaansa samanaikaisesti. Jäseneksi voi liittyä puolueen nettisivujen kautta. Ainoana ehtona on jäsenmaksun maksaminen (3 euroa/kk) ja osallistuminen kahdenkymmenen minuutin mittaiseen paikallistoimiston toteuttamaan puhelinhaastatteluun, jossa kartoitetaan suurpiirteisesti henkilön poliittisia näkemyksiä ja käydään läpi Momentumin jäsenyyteen kuuluvia käytäntöjä. Haastattelulla varmistetaan, että uudet jäsenet sopivat ideologisesti puolueeseen ja haluavat osallistua puolueen toimintaan. Uudet jäsenet voivat liittyä joko jo olemassa olevaan paikallisosastoon tai perustaa oman osastonsa.

2.2.3 Puolueen toimintamalli

Paikallistoimistojen perustaminen on Momentumin ykkösprioriteetti vaalikauden ulkopuolella. Momentum pyrkii aktiivisesti luomaan uusia osastoja kahdella eri taktiikalla: hajauttamalla olemassa olevia, suuria paikallisosastoja pienempiin ja rekrytoimalla jäseniä kaupungeista joissa ei ole vielä lainkaan paikallistoimintaa. Rekrytoidessa jäseniä uudessa kaupungissa, Momentumin edustusto samalta alueelta tekee yleensä muutaman päivän promo-matkan, jonka aikana he keskustelevat ihmisten kanssa kaduilla, mainostavat puoluetta sosiaalisessa mediassa ja järjestävät epävirallisen Grab a beer with Momentum -tyyppisen rennon tapahtuman. Paikallistoimiston perustamisvaatimuksena on kolmen henkilön jäsenyys, ja puheenjohtajan sekä kahden varapuheenjohtajan nimeäminen. Käytännössä kuitenkin puolueella ei ole yhtäkään paikallistoimistoa, jossa toimii alle kymmenen henkilöä. Paikallistoimistojen osastojohtajat saavat yhteisön rakentamiseen liittyviä ohjeistuksia ja koulutusta puolueen pääkonttorilta.

Yhteisöllisyys on Momentumin puolue toiminnan ydin ja puolue järjestää yhteisöllistä toimintaa sekä paikallisella että kansallisella tasolla. Useat näistä tapahtumista ovat jokavuotisia perinteitä, kuten March for Europe -mielenosoitus tai Picnic with the Voters -kevättapahtuma. Momentumin toiminnassa tärkeää onkin virallisten ja asiapainotteisten tapahtumien lisäksi myös epäviralliset ajanviettotapahtumat, kuten kausileirit, publi-illat ja pikkujoulut. Näihin tapahtumiin sekä uusien että vanhojen jäsenten on matala kynnys osallistua. Momentumin johto keskittyy tukemaan verkostoitumista ja yhteistyötä myös paikallisosastojen välillä.

Puolueen jäsenet ovat, paikallisosastojen lisäksi, osittain ryhmittyneet heille tärkeän poliittisen agendan mukaan, kuten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeudet ("LGBT"). Jäsenet voivat vaikuttaa puolueen toimintaan ja poliittiseen suuntaan esimerkiksi viemällä eteenpäin kehitysideoita näistä niin aihepiirin kuin alueidenkin mukaisista ryhmittymistä. Puolueella ei ole selkeää mekanismia ideoiden keräämiseen joukkoistamalla (crowdsourcing),

mutta he edistävät yhteiskehittämistä aktiivisesti niin virallisissa kuin epävirallisissakin tapahtumissa ja etsivät parhaita käytäntöjä myös kansainvälisesti. Suurin osa puolueen jäsenten välisestä yhteydenpidosta tapahtumien ulkopuolella käydään Facebookin välityksellä, mutta jotkut paikallistoimistot käyttävät järjestäytymiseen myös Slack- tai BaseCamp-sovellusta.

Momentumin toimintaa rajoittaa Unkarin puolueiden rahoitusmalli: organisaatio voi saada virallista puoluetukea vain saatuaan edustajansa parlamenttiin.

2.2.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

1. Momentum haluaa näyttäytyä unkarilaiselle nuorelle sukupolvelle ensisijaisesti vaikuttamiskanavana, jonka kautta he voivat olla yhteydessä samalla tavalla ajatteleviin ihmisiin, tukea poliittisia näkemyksiään ja aktiivisesti osallistua poliittiseen päätöksentekoon. Puoluetta määrittää vahva järjestelmänvastaisuus.
2. Puolueen jäsenillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa suoraan päätöksentekoon ja poliittisten linjauksien määrittämiseen, ja he myös aktiivisesti rekrytoivat jäseniä ja edistävät uusien paikallistoimistojen perustamista. Jäsenyyden oletuksena on halu osallistua yhteisölliseen toimintaan.
3. Puolueelle on erityisen tärkeää olla lähellä äänestäjiä ja läsnä heidän jokapäiväisessä elämässään. Puolueen tavoitteena on luoda turvallinen poliittinen yhteisö, joka tukisi uudenlaisen ja avoimen poliittisen kulttuurin syntymistä Unkariin.

2.3 Morena (Movimiento Regeneración Nacional)

Maa: Meksiko

Perustamisvuosi: 2011, rekisteröity puolueeksi vuonna 2014

Ideologia: Vasemmistopopulismi

Arvioitu jäsenten määrä: 320 000

Kannatus: 37,5 % (senaatin vaalin äänimäärästä 2018)

Paikkoja: 286/500 edustajainhuoneessa, 65/128 senaatissa, 4/32 kuvernööreistä, 378/1 123 kunnallisista lainsäätäjän paikoista, 335/2 011 pormestareista

2.3.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö

Meksikolla on pitkä historia yhden puolueen, Partido Nacional Revolucionario (PRI), enemmistövallasta. PRI:tä on epäilty vaalitulosten manipuloinnista. Lisäksi sen valtakaudella vallanvaihdon yhteydessä oli usein vähintäänkin taloudellista levottomuutta esimerkiksi valuutan devaluoinnin myötä. Opposition presidenttiehdokas nousi valtaan vuonna 2000, mitä voi pitää Meksikon demokraattisen aikakauden alkuna.

Movimiento Regeneración Nacional, tai lyhyemmin Morena, on meksikolainen sosiaalidemokraattinen puolue, joka on rekisteröity puolueeksi vuonna 2014. Puolue on henkilöitynyt sen perustajaan ja pitkäaikaiseen puheenjohtajaan Andrés Manuel López Obradoriin. López Obrador jätti puoluejohtajan tehtävät joulukuussa 2017, ja ryhtyi puolueen presidenttiehdokkaaksi voittaen vuoden 2018 presidentinvaalit yli viidenkymmenen prosentin kannatuksella.

López Obrador perusti Morenan poliittisena liikkeenä vuonna 2011. Liikkeen teemoja olivat muun muassa poliittisen korruption vastustaminen sekä julkisen sektorin työntekijöiden palkkaerojen kaventaminen. Puolue on esiintynyt uutena vaihtoehtona valtaapitäville, ja kaikessa viestinnässään korostanut korruptiota tärkeimpänä ongelmana, joka poliitikkojen tulee ratkaista. Puoluetta voisi luonnehtia myös populistiseksi.

Järjestö toimi alkuun puoluerajat ylittävänä toimijana tukien perustajansa presidentinvaalikampanjaa vuonna 2012. Järjestö rekisteröityi puolueeksi vuonna 2014 ja sai vuoden 2015 parlamentin alahuoneen vaaleissa 35 paikkaa viidestäsadasta.

Vuoden 2018 vaalikampanja oli Meksikon historian väkivaltaisimpia. Kymmenen kuukauden kampanjoinnin aikana murhattiin yli sata poliitikkoa. Vuonna 2019 Morena hallitsee enemmistöä sekä parlamentin ylä- että alahuoneesta.

2.3.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat

Puolue on populistinen ja sen kannattajat ovat ”tavallisia meksikolaisia.” Laajan kannatuksen eri puolilla Meksikoa saaneen puolueen kannattajia löytyy siis erilaisilta asuinalueilta ja eri tuloluokista.

2.3.3 Puolueen toimintamalli

Morena on mobilisoinut kannattajajoukkojaan esimerkiksi jakamalla puolueen lehteä ovelta ovelle, sekä aktiivisella sosiaalisen median käytöllä. Sosiaalisen median viestintä on kulminoitunut puolueen silloiseen johtajaan ja maan nykyiseen presidenttiin López Obradoriin, joka kampanjansa yhteydessä latsi Facebookiin arkisia videotervehdyksiä muutaman päivän välein.

Morenan viestinnässä on ollut yksi kulmakivi: sen toistaminen, että Meksikossa on vain yksi ongelma, ja se on korruptio. Puolueen johtaja myös kiersi ahkerasti maata toistamassa sanomaansa.

Morena on järjestänyt yhteistyössä Arturo Rosenblueth -säätiön kanssa kansanäänestyksen Mexico Cityn suunnitellusta lentokenttähankkeesta. Mexican viralliset tahot eivät olleet äänestyksen taustalla, ja äänensä antoi noin miljoona henkilöä. Tulosten perusteella López Obrador perui Latinalaisen Amerikan suurimman infrastruktuurihankkeen. Lentokenttähanke oli kritisoitu korruptiosta ja sen aiheuttamista ympäristövaikutuksista. Äänestystä puolestaan on kritisoitu epäilyksistä, että jotkut olisivat voineet äänestää useamman kerran, sekä siitä, että äänestyksen järjesti presidentin oma puolue, eivätkä viralliset tahot.

2.3.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

López Obrador rakensi puolueensa organisaatiosta perinteisiä puolueita kevyemmän, ja lisäksi hän loi suorat yhteydet kaikkiin kolmeensataan piiriin ja niiden vaikuttajiin. Tämä suora yhteys mahdollisti puolueen johtajalle ketterän tavan mobilisoida kannattajiaan ympäri maata.

2.4 Komeito

Maa: Japani

Perustamisvuosi: 1964

Ideologia: Konservatiivinen / poliittinen keskusta

Uskontokunta: Soka Gakkai

Arvioitu jäsenten määrä: 440 000

Kannatus: vuoden 2017 eduskuntavaaleissa 12,51 %

Paikkoja: 29/465 alahuoneesta, 25/242 ylähuoneesta, 206/2 614 prefektuurien paikoista, 2 735/30 101 kunnallisista paikoista

2.4.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö

Komeito on Japanin koalitiohallituksessa istuva puolue, jonka juuret ovat buddhalaisessa Soka Gakkai uskonryhmässä. Puolueen ydinteemoja ovat rauha ja hyvinvointi. Komeito pyrkii mahdollisimman läpinäkyvään, reiluun ja demokraattiseen puolue toimintaan.

Äänestysaktiivisuus Japanissa yleensä kohtalaisen alhainen, äänestysprosentti jää monesti noin viiteenkymmeneen prosenttiin. Myös puoluesitoutuminen on vähäistä. Japanin laki sisältää mahdollisuuden kansanäänestykseen, mutta kansanäänestystä ei tiettävästi ole

koskaan järjestetty kansallisella tasolla. Komeito pyrkii toiminnallaan tuomaan päätöksenteon lähemmäksi kansalaisia ja osallistamaan varsinkin nuoria poliittiseen päätöksentekoon.

2.4.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat

Jäsenistä 240 000 eli hieman yli puolet ovat naisia. Nuoria, jotka ovat Komeiton luokittelun mukaan alle 40-vuotiaita, jäsenistä on vain noin 55 000 eli 23 prosenttia. Jäsenyyden ehtona on täysi-ikäisyys. Japanin kansalaisuus ei ole ehdoton. Jäsenet löytävät puolueen usein paikallistoinnin kautta, mutta puolue käyttää myös digitaalisia rekrytointikanavia.

Komeito on alun perin rakentunut buddhalaisen uskonryhmän ympärille, mutta jäsenistö on sittemmin laajentunut sen ulkopuolelle. Buddhalaisuuden arvot ohjaavat kuitenkin edelleen vahvasti puolueen toimintaa. Komeito korostaa toiminnassaan uskonnonvapautta eikä esimerkiksi tiedustele jäseniltään heidän uskonnollista taustaansa.

2.4.3 Puolueen toimintamalli

Komeiton politiikka on ihmiskeskeistä, mikä heijastuu myös heidän pyrkimyksiinsä osallistaa jäseniä poliittiseen päätöksentekoon. Puolue tekee tiivistä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta Japanille olennaiset sosiaaliset kysymykset ovat osana puolueohjelmaa. Yhteistyö leukemian hoitoon ja ehkäisyyn keskittyvän kansalaisjärjestön kanssa esimerkiksi johti päätökseen uusien leukemian hoitomuotojen hyväksymisestä Japanissa.

Puolue pitää yhteyttä jäseniinsä ja sitouttaa heitä toimintaansa sekä perinteisten paikallisten kokousten ja printtimedian, että erilaisten digitaalisten työkalujen avulla. Komeitolla on päivittäin ilmestyvä puoluelehti, jonka levikki on 800 000, mutta viime vuosina puolue on vahvistanut toimintaansa etenkin erilaisilla sosiaalisen median kanavilla ja YouTubeessa.

Puolueella on oma applikaatio, Komei Appuri, minkä päätoimintona on tiedon jakaminen puolueen jäsenille. Applikaatio kokoaa yhteen kaikki puolueen käyttämät digitaalisen- ja sosiaalisen median kanavat ja toimii rinnakkain Komeiton kotisivujen kanssa. Applikaation kautta puolueen jäsenet voivat myös seurata yksittäisten poliitikkojen tekemisiä keskitetysti. Tämä kuitenkin edellyttää, että poliitikot itse jakavat aktiivisesti tietoa toiminnastaan omilla kanavillaan, jotka sitten linkittyvät applikaatioon. Komei Appuri on suunniteltu pelkkään tiedonjakamiseen eikä siinä ole kommunikaatiotoimintoja. Komeito ei julkaise applikaation käyttäjätietoja, mutta vuoden 2019 alussa uusitun applikaation käyttäjämäärät ovat nousseet 20 prosenttia uudistuksen myötä.

Komeito julkaisee live-seurattavia podcasteja viikottain YouTubeen. Podcastit ovat yleensä julkisista tiedotustilaisuuksista, joissa puolueen johto kertoo akuuteista poliittisista aiheista sekä puolueen viimeisimmistä saavutuksista ja suunnitelmista. Komeito käyttää podcasteja niiden nopeuden vuoksi – tärkeä informaatio saavuttaa kohderyhmänsä reaaliajassa. Seuraajia on keskimäärin 20 000 podcastia kohden ja he ovat lähinnä puolueen toiminnassa aktiivisesti mukana olevia henkilöitä ympäri maata. Podcastit voidaan siis mieltää avoimeksi, puolueen sisäiseksi informaatiokanavaksi, mikä lisää toiminnan läpinäkyvyyttä ja antaa myös puolue toiminnan ulkopuolisille henkilöille mahdollisuuden seurata tarkasti puolueen tekemisiä. Podcastejen julkaisemisesta vastaa puolueen sosiaalisen median ryhmä. He eivät vastaa videoiden kommentteihin, mutta kaikki kommentit luetaan, yleisön reaktiot ja ideat dokumentoidaan ja toimitetaan puoluejohdolle.

Puolueen sisäiseen kommunikaatioon Komeito käyttää Whatsappin kaltaista Line-sovellusta, jolla puolue pyrkii aktiivisesti pitämään yhteyttä jäseniinsä. Sovelluksen avulla puolue pystyy nopeasti lähettämään viestejä ja tietoa kaikille niille henkilöille, jotka ovat tilanneet puolueen viestien vastaanottamisen.

Komeito järjesti vuonna 2016 Japanissa poikkeuksellisen suoran demokratian kokeilun, kun puolue antoi jäsentensä päättää uuden poliittisen linjauksen valitsemisesta. Voice Action -nimeä kantanut kampanja järjestettiin alhaisten äänestysprosenttien ja vähäisen poliittisen

toimintaan osallistumisen vuoksi. Etenkin nuorille suunnatussa kampanjassa puolue selvitti taustatutkimuksen avulla nuorille tärkeimpiä poliittisia aiheita ja teemoja. Tutkimuksen perusteella Komeito loi viisi poliittista linjausta ja järjesti äänestyksen näistä vaihtoehdoista. Lähestulkoon kaikki Komeiton jäsenet äänestivät tämän merkittävimmän linjauksen valitsemiseksi, jonka puoluejohto lupasi ottaa osaksi hallitusohjelmaansa. Kampanjan äänestäminen tapahtui paperitse kontrolloimattomassa ympäristössä. Puoluetoiminnan aktiiviset jäsenet ja etenkin nuoret, jotka olivat mukana linjauksien laatimisessa levittivät äänestyslappuja heidän lähipiirissään. Merkittävä äänestysaktiivisuus saavutettiin siis pitkälti hyödyntämällä henkilökohtahtaisia suhteita, johon todennäköisesti liittyi myös sosiaalista painetta (esimerkiksi: vanhemmat eivät kieltäydy äänestämästä, jos heidän lapsensa tuovat kotiin äänestyslaput ja pyytävät äänestämään).

Voice Action -kampanja oli ennenkaikkea helppokäyttöinen palautekanava, jonka kautta puoluejohto sai suoraa tietoa jäsenille tärkeistä politiikan aihepiireistä. Myös valitsemattomat linjaukset otettiin kampanjan jälkeen tärkeiksi osiksi Komeiton poliittista ohjelmaa. Koska esitetyt viisi linjausvaihtoehtoa perustuivat nuorten mielipiteisiin, loi Voice Action -kampanja varsinkin heille positiivisen poliittisen vaikutuskokemuksen. Komeito suunnittelee parhaillaan toista samantyylistä suoran demokratian kampanjaa toteutettavaksi lähitulevaisuudessa.

2.4.4 Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

1. Komeiton johtoportaan ja paikallistoimistojen välinen viestintä tapahtuu osittain julkisella kanavalla. Vaikka puolueen live-podcasteja seuraa lähinnä paikallisjohto, on avoimella ja suoralla viestinnällä väittämättä positiivinen lähentävä vaikutus jäsenten ja päätöksentekijöiden välille.
2. Voice Action -kampanjassa Komeiton tavoitteena oli paitsi ymmärtää paremmin puolueen jäsenten mielipiteitä ja ajatuksia politiikan tärkeimmistä teemoista, myös todistaa jäsenille, että heitä kuunnellaan ja osallistetaan toimintaan. Demokraattinen äänestysprosessi, jonka käytännön toteutus on tehty mahdollisimman helpoksi ja käyttäjäläheiseksi on oiva tapa viestittää jäsenille, että heidän mielipiteitään kuunnellaan.
3. Yhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa takaa kansalaisille tärkeiden, yksityiskohtaistenkin poliittisten aiheiden huomioimisen puolueen toiminnassa. Komeito nimeää kansalaisjärjestöjen kuulemisen erityisen tärkeäksi osaksi osallistavaa päätöksentekoa.

2.5 Two-Tailed Dog

Maa: Unkari

Perustamisvuosi: 2014, muu toiminta perustettu jo 2006

Arvioitu jäsenten määrä: 2 000 passivistia

Kannatus: 1,73 % vuoden 2018 parlamenttivaaleissa

Paikkoja: 0/199 kansallisessa parlamentissa, 0/21 Euroopan parlamentissa, 0/419 kunnallisissa kokoonpanoissa

2.5.1 Puolueen tausta ja toimintaympäristö

Two-Tailed Dog on unkarilainen oppositiopuolue, jonka toiminta lähti alun perin valtiollisen toiminnan pilkkaamisesta ja muusta satiirisesta toiminnasta. Toiminta muuttui järjestötoiminnasta puoluetoiminnaksi vuonna 2014 kun Two-Tailed Dog sai virallisen luvan osallistua kunnallisvaaleihin puolueena.

Järjestön ensimmäinen julkinen tempaus oli ilmaisten satiiristen esitteiden jakaminen, jossa väitettiin että likaisia junia ei tarkoituksella siivota. Tempaus sai julkisuutta sillä junat omistava

yritys vastusti tempausta, mutta tempaus johti junien siistimiseen pian tempausten jälkeen. Jo ensimmäinen tempaus liittyen junien siistimiseen osoitti kuinka satiirisilla ja komiikan keinoin tehdyillä tempauksilla voi olla yhteiskunnallisia vaikutuksia ja voivat johtaa konkreettisiin muutoksiin. Tämän jälkeen puolue on satiirisiin keinoin kritisoinut olemassaolevaa puoluejärjestelmää, esimerkiksi lupaamalla 2006 vaaleissa ikuista elämää, kahta auringonlaskua, ilmaista olutta ja maailmanrauhaa. 2010 Budapestin pormestarivaaleissa kampanjoitiin otsikolla ”enemmän kaikkea, vähemmän ei-mitään”. Muita tunnettuja esimerkkejä on pakolaiskriisin aikaan hallituksen käyttämien mainostaulujen kritisointi, jotka vaativat etteivät pakolaiset ota unkarilaisia työpaikkoja, omien taulujen asettaminen, jotka pysyivät pääministeriään anteeksi ja kertoivat pakolaisten olevan tervetulleita, sillä kaikki unkarilaiset olivat jo Isossa-Britanniassa töissä.

Two-Tailed Dogin tuli siirtyä järjestöstä puolueeksi kun valtiollinen johto painosti poliittisen toiminnan eriyttämistä järjestötoiminnasta ja vaihtoehtoina oli lakkauttaa toiminta tai siirtyä puolueeksi. Unkarilaisessa järjestelmässä jos haluaa olla oikeutettu valtioneuvoston jäsen, täytyy ensinnäkin puolueen tulla viralliseksi puolueeksi, tarjottava riittävästi ehdokkaita ja saatava riittävä määrä allekirjoituksia. Tämän jälkeen puolueen on saatava 1 prosentti äänistä vaaleissa. Yleensä tätä rahaa käytetään poliittiseen mainontaan ja toiminnan ylläpitämiseen. Siirtyminen puolueeksi toimi puolueen hyödyksi, sillä EU-lainsäädäntö suojelee nimenomaisesti poliittisten puolueiden toimintaa. Puolue aloitti toimintansa saadakseen virallisen puolueen statuksen 2013. Ensimmäisen kerran puolueen status kiellettiin 2014, mutta korkeimman oikeuden päätöksellä todettiin että puolueen rekisteröinnille ei ollut estettä. Puolue saikin virallisen statuksen alle puoli tuntia ennen määräajan päättymistä ehdokkaiden asettamiseen 2014 kunnallisvaaleissa. Puolue sai 1,7 % kannatuksen kansallisissa parlamenttivaaleissa vuonna 2018, joka oikeutti puolueen yli yhden prosentin kannatuksella valtiolliseen puoluetukeen.

Puoluetuen uudelleenjakamisesta pienille järjestöille ja kansalaisille on tullut satiirisen toiminnan lisäksi puolueen uusi fokus.

2.5.2 Puolueen jäsenet tai kannattajat

Puolueen työntekijöille ei voida maksaa palkkaa. Pelkästään puolueen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja saavat hyvin pientä taloudellista korvausta työstään. Kaikki muut tekevät työtä vapaaehtoisesti muiden töiden rinnalla. Puolueen sisällä käytetään termiä ”passivisti” puolueen osallistujista, joka tulee sanoista intohimo ja passiivi.

Puolue järjestää erinäisiä tapahtumia saadaakseen lisää kansalaisia osallistumaan ja kannattamaan puolueen toimintaa.

Puolueen kannattajat ja osallistajat ovat moninainen joukko eritaustaisia ihmisiä. Haastatellun arvion mukaan puoluetoimintaan usein liittyy henkilöitä, jotka kaipaavat erinäistä henkistä tukea ja voivat olla myös vahvoja ja erilaisia persoonia. Puolueen aktivistit ovat yleensä kykeneviä olemaan osa yhteiskunnallista toimintaa ja toimimaan osana yhteiskuntaa, mutta eivät halua toimia osana yhteiskunnan päävirtoja.

2.5.3 Puolueen toimintamalli

Puolueessa on ylhäältä alaspäin vaakasuora rakenne. Tärkeää on pyrkiä yksimielisyyteen päätöksissä ja niin että jokainen voi tuoda oman näkemyksensä ja reaktionsa jokaiseen aiheeseen. Tätä varten puolue ei aseta tarkkoja käyttäytymissääntöjä ja yrittää luoda tunnelman pienestä yhteiskunnasta suuremmissa yhteiskunnassa. Toiminta on strukturoitu ja organisaatiolla on monia jaostoja: ympäristöjaosto (liittyen esimerkiksi kaupunkien puutarhanhoitoon), bussipysäkin rakentamisen jaosto, nelivärisen maalaustoimintaan liittyvä jaosto (liittyen päällysteen kiinnittäminen neljän värin teeman mukaan) sekä sosiaaliclubi.

Suurimpiin projekteihin kuuluu esimerkiksi Robin Hood -kampanja, joka on nimetty kuuluisan tarinahahmon mukaisesti kuvaamaan toimintamallia lahjoittaa valtion puoluetuki eteenpäin kansalaisille ja pienimmille toimijoille. Tarkoituksena on ollut murtaa olemassaolevaa systeemiä jakamalla puolueen tuki suoraan rahoitusta hakeneille tahoille. Tämä myös tukee puolueen tunnettavuutta, sillä kansalaiset löytävät puolueen toiminnan kautta eivätkä suurten mainostaulujen kautta. Kansalaiset ohjaavat toimintaa rahoituksen hakemisen kautta. Rahoitukseen on tiettyjä kriteereitä. Rahoitetun toiminnan on liityttävä rahoituksen hakijan omaan yhteisöön ja nimenomaisesti yhteisön kehittämiseen. Kuka tahansa voi hakea rahoitusta ja jopa valtiolliset järjestöt. Lisäksi rahoituksen tulee liittyä suorasti toimintaan. Rahoitusta voi saada materiaalikustannuksiin, mutta ei esimerkiksi palkkakuluihin. Toiminnan ei tarvitse suoraan liittyä Two-Tailed Dogiin, mutta puolue kertoo rahoituksen saaneiden toiminnasta puolueensa nettisivuilla ja muussa viestinnässä. Jotkut rahoituksen hakijat ovat perääntyneet, sillä ne ovat pelänneet vahvaa linkitystä puolueen toimintaan vaikka tämä ei ole Robin Hood -toiminnan tarkoitus.

Rahoitusta käytetään ongelmiin joita kansalaiset tunnistavat omassa elämässään. Esimerkiksi viime vuonna eräs rahoituksensaaja halusi täyttää kuoppia ja reikiä, joita on Unkarissa yleisesti autoteillä ja kävelyteillä, ja käytti saamaansa rahoituksen saadakseen erityisen laitteen tätä varten. Hän loi myös verkkosivuston, jossa voi lähettää kuvan kuopasta, ja hän matkustaa paikkaan auttamaan. Muita esimerkkejä on yökerhon perustaminen hiljaiselle alueelle sekä lastentarhan pihan korjaaminen. Hyvä esimerkki yhteistyöstä rahoituksensaajan kanssa on rahoituksen antaminen matkailuvaunulle, joka annettiin kodittomalle miehelle ja rahoituksensaaja antoi maa-alueen karavaanille itse.

2.5.4. Puolueen osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

1. Suurin osa puolueen toiminnasta ei liity mitenkään satiiriin tai komiikkaan, vaan on selkeää poliittista toimintaa ja rahoituksen uudelleenjakoa. Unkarissa puolueen innovatiivista toimintaa on ollut helpompi nimittää ”vitsipuolueen” toiminnaksi kuin tunnistaa sen olevan todellista merkityksellistä poliittista toimintaa.
2. Toiminnan avulla tavoite on mobilisoida ihmisiä ja järjestöjä, jotta ne, jotka puhuvat ongelmista ja ovat lähellä ongelmia, voivat itse löytää myös ratkaisut siihen pienellä taloudellisella tuella. Poliittisesti toiminnalla halutaan myös kritisoida valtiota käyttämällä valtion poliittista tukea suoriin erinäisiin kansalaisten tarpeisiin. Tarkoituksena on kääntää yhteiskuntaa ylösalaisin muuttamalla normaalia poliittista mallia, joka on tukenut niin hallituspuolueita kuin oppositiopuolueita. Rahoituksen uudelleenjakamisen tarkoitus on viedä valtaa pois puolueilta ja suoraan mobilisoida kansalaisia tekemään muutoksia. Tätä varten puolue ei edes miellä itseään oppositiopuolueeksi vaan pitemminkin opposition oppositioksi.
3. Two-Tailed Dog ei pyri vaihtamaan poliittisia edustajia kuten muut puolueet, vaan pyrkiikin muuttamaan äänestäjien toimintatapoja. Ajatuksena on, että kun kansalaiset itse aktiivisesti ratkaisevat omia ongelmiaan eivätkä pelkästään hae syntipukkeja niin he todennäköisemmin eivät äänestä diktaattoreja tai muita ”vahvoja” politiikkoja ratkaisemaan ongelmiaan. Puolue yrittääkin uusilla toimintamalleilla vahvistaa diä hakea ratkaisua ja turvaa populistisista kansanliikkeistä, jotka lupaavat muuttaa asioita. Puolue näkee tämän riskin edelleen Unkarissa huomattavaksi Unkarin historian vuoksi ja kansalaisten matalan palkkatason vuoksi. Siksi on tärkeää yrittää muokata kansalaisia vahvemmiiksi osallistujiksi muuttamaan omia tilanteitaan. Puolue näkee realistisesti tämän muutoksen olevan kuitenkin pitkäaikainen tavoite, joka vaatii paljon kansalaisilta.

3. Järjestöjen käytännöt

3.1 Bancada Ativista

Maa: Brasilia, Sao Paulo

Kategoria: Poliittinen liike

Perustamisvuosi: 2016

3.1.1 Järjestön tausta ja toimintaympäristö

Bancada Ativista eli ”Activist Coalition” on brasilialainen aktivistien muodostama poliittinen liike, joka käyttää kollektiivista ehdokkuutta kolmen pääteeman tuomiseksi politiikkaan: demokratian, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon. Liike toimii paikallisella tasolla Sao Paulossa.

Järjestön mukaan perinteiset puolueet Brasiliassa eivät aidosti edusta kansalaisia ja poliittinen päätöksenteko tapahtuu yhä hyvin homogeenisen yläluokan toimesta. Bancada Ativista pyrkii parantamaan poliittisen päätöksenteon saatavuutta ja tuomaan politiikan lähemmäksi kansalaisia.

Liikkeen tavoitteena on saada aktivisteja päätösvaltaan Sao Paolossa. Tällä hetkellä Bancada Ativistalla on yksi edustajapaikka Sao Paolon osavaltion valtuustossa.

3.1.2 Järjestön jäsenet tai kannattajat

Järjestön mukaan liikkeen kannattajat ovat kyllästyneitä nykypolitiikkaan ja poliitikoihin, jotka eivät käsittele tai ota huomioon kansalaisille tärkeitä aiheita. Bancada Ativistan jäsenet, kuten myös itse aktivistit, kuuluvat pääasiassa erilaisiin vähemmistöryhmiin tai politiikassa syrjittyihin joukkoihin.

3.1.3 Järjestön toimintamalli

Liikkeen alkuperäisenä tavoitteena oli rohkaista aktivisteja pyrkimään eduskuntaan ja valtaamaan paikkoja perinteisiltä puoluepoliitikoilta. Bancada Ativistan mukaan aktivistit eli henkilöt, jotka ovat sitoutuneet ajamaan tiettyä sosiopoliittista agenda, ovat perinteisiä poliitikkoja vastaanottavaisempia ja läpinäkyvämpiä toiminnassaan, mikä luo ja mahdollistaa uusia kansalaisten osallistamismekanismeja.

Bancada Ativista toimi vuoden 2016 Brasilian kansallisvaaleissa tukiverkostona ja kampanjointiapuna kahdeksalle kansalaisjärjestöihin kuuluvalla henkilöllä, jotka pyrkivät eduskuntaan perinteisiltä puoluelistoilta. Liike sekä aktiivisesti etsi jo ehdokkaiksi asettuneita kansalaisjärjestöjen edustajia että kannusti aktivisteja hakemaan eduskuntaan. Bancada Ativistalla oli täten tärkeä rooli epätavanomaisten ehdokkaiden rohkaisemisessa ja avustuksessa heidän pyrkiessään viralliseen poliittiseen virkaan. Kahdeksasta liikkeen tukemasta ehdokkaasta yksi valittiin eduskuntaan. Vuonna 2017 Bancada Ativista muutti toimintaansa ja kehittyi orastavia yksittäisiä poliitikkoja tukevasta järjestöstä liikkeeksi, joka rakentaa aktivisteista kollektiivisia poliittisia ehdokkaita.

Nykyisessä toimintamallissaan Bancada Ativista etsii aktivisteja, jotka olisivat avoimia hakemaan poliittisiin virkoihin osana demokratiaa, ihmisoikeuksia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta ajavaa kollektiivista ehdokkuutta. Vuonna 2018 liike asetti kollektiivisen ehdokkaan Sao Paolon osavaltion valtuustovaaleihin PSOL-puolueen (sosialistinen vapauspuolue) listoille. Bancada Ativistan kollektiivinen ehdokas sai 150 000 ääntä eli 0,72 % koko äänimäärästä ja valittiin täten osavaltion valtuustoon.

Edustajan paikan jakavat kollektiivisesti yhdeksän henkilöä, heistä seitsemän naista ja kaksi miestä. Kaikki kollektiiviin osallistuvat henkilöt ovat poliittisia aktivisteja, esimerkiksi

naistenoikeuksien puolustajia tai seksuaalivähemmistöjen oikeuksien ajajia. Kollektiiviin osallistuvat henkilöt ovat poliittiselta taustaltaan joko PSOL- tai REDE (The Sustainability Network) -puolueista tai poliittisesti sitoutumattomia. PSOL-puolueen alle listautuminen oli siis kollektiivin kompromissi.

Puolueen päätavoitteita on osallistuttaa brasilialaiset mukaan poliittiseen päätöksentekoon, antaa valta takaisin tavallisille kansalaisille ja vähentää politiikan henkilöitymistä. Bancada Ativista pyrkii osallistamaan kansalaisia sekä digitaalisesti, että luomalla fyysisiä keskustelukanavia. Esimerkiksi Sao Paolossa Bancada Ativista järjesti naistenoikeusaktivistinsa johdolla naisten ja lasten oikeuksia käsittelevän keskustelutapahtuman, johon kaikki olivat tervetulleita. Tämä oli tiettävästi ensimmäinen kerta Brasiliassa, kun naiset ja etenkin äidit keskustelivat maan perhepolitiikasta.

Liike tekee tiivistä yhteistyötä erilaisten kansalaisjärjestöjen kanssa potentiaalisten ehdokaiden tunnistamisessa sekä käsitelläkseen ja puhutellakseen brasilialaisille tärkeitä aiheita poliittisessa työssään. Eri aiheiden ja kansalaisjärjestötaustaisten aktivistien kollektiivinen edustus mahdollistaa osaltaan yhteydenpidon laajaan osaan kansalaisyhteiskuntaa.

3.1.4 Järjestön osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

1. Bancada Ativista on poliittinen liike, joka etsii ja tunnistaa kansalaisjärjestöjen toiminnassa aktiivisia henkilöitä ja rohkaisee heitä hakemaan poliittisiin virkoihin kollektiivisen edustajuuden kautta. Toiminta ei ole sidoksissa tiukkoihin poliittisiin näkemyksiin, vaan keskiössä on tuoda politiikkaan enemmän henkilöitä, jotka ovat aidosti kiinnostuneita kansalaisten etujen ajamisesta.
2. Kollektiivisella edustuksella puolue pystyy teoriassa mobilisoimaan merkittävästi mittavamman ihmisjoukon kuin perinteisen yksilöllisen ehdokkuuden avulla. Nimellinen edustajapaikan jako osallistaa näitä kollektiiviin osallistujia täysin uudella tavalla ja kanavoi heidän yksittäisen työskentelynsä kollektiiviseen poliittiseen toimintaan. Näin ollen yhden aktiivisen poliitikon ja hänen taustajoukkojensa sijasta edustajan asiaa ajaakin joukko aktiivisia poliitikkoja ja heidän omat taustajoukkonsa.
3. Poliittisten aiheiden ja viestien henkilöitymisen välttäminen. Bancada Ativista pyrkii olemaan lähellä kansalaisia ja nostamaan kansalaisten kannalta merkittäviä teemoja päätöksenteon keskiöön. Kollektiivinen edustus vähentää poliittisen keskustelun henkilöitymistä ja nostaa itse idean etualalle.

3.1.5 Syväanalyysi: Kollektiivisen edustuksen toteutus käytännössä

Kollektiivinen edustus ei ole ideana uusi Etelä-Amerikassa. Tiettävästi Brasilian paikallispolitiikassa on Sao Paolon lisäksi tällä hetkellä kollektiivinen edustaja myös kaupungeissa Alto Paraíso de Goiás ja Belo Horizonte. Kollektiivinen ehdokkuus ja etenkin kollektiivina edustaminen on riippuvainen sekä kollektiivin sisäisestä toiminnasta ja -rakenteista, että puolueiden suhtautumisesta kollektiiviin.

Kollektiivinen edustus ei ole laillisesti tunnistettu tapa asettua ehdolle tai pitää nimissään poliittista virkaa ainakaan Brasiliassa tai Suomessa, vaan virat nimetään yksittäisille henkilöille. Kollektiivisen edustajan tulee täten mitä todennäköisemmin valita joukosta henkilö, jonka henkilötunnuksen nimissä kollektiivinen edustus virallisesti toimii. Tämä henkilö kantaa kollektiivissa selkeästi eniten vastuuta ja riskiä, koska hän on kollektiivin muodostavista henkilöistä ainut, joka on laillisesti tunnustettu viranhaltija. Bancada Ativistan kollektiiviin osallistujat on rekisteröity edustajan neuvonantajiksi.

Se, että tunnistusta ei ole laillisessa muodossa niin vaikuttaa luonnollisesti myös palkkioiden jakautumiseen: henkilö jonka nimissä kollektiivinen edustus toimii saa kyseisen viran

mukaisen palkan työstä. Kollektiivisen edustuksen toiminnalle on kuitenkin oletettavasti tärkeää, että palkkiot jakautuvat tasaisesti. Bancada Ativistan tapauksessa kollektiiviin osallistuvat saavat saman palkan työstään joka maksetaan järjestön nimissä. Henkilö, jonka nimissä edustajanpaikka on virallisesti, lahjoittaa osan edustajanpalkastaan muille kollektiiviin osallistuville. Hänen palkkionsa on kuitenkin hieman muita edustajia suurempi, johtuen suuremmasta vastuusta jonka virallinen nimitys tuo.

Bancada Ativistan kollektiiviin osallistuvilla henkilöillä ei ole virallisia sopimuksia suhteestaan järjestöön tai itse edustajanpaikan toimintaan. Sopimusten puute tekee kollektiivin toiminnasta ketterämpää ja vapaampaa, mutta se voi lisätä liikkeen riskialttiutta. Bancada Ativistan mukaan sopimusten puutteen on huomattu tuovan haasteita liittyen esimerkiksi ministeriöiden toimintamalliin.

Toiminta kollektiivisena edustajana tekee päätöksentekoprosessista hitaampaa ja moniulotteisempaa verrattuna perinteiseen itsenäiseen edustajaan. Keskeinen kysymys onkin, miten vastuunjako ja päätöksentekovalta määräytyvät kollektiivin sisällä. Bancada Ativistan kollektiivissa ei ole hierarkiaa ja vastuut jaetaan yhteisedustajien erikoisosaamisten ja aktivismialueiden mukaan. Heillä on vapaus työskennellä aktivismialueidensa päämäärien saavuttamiseksi parhaiksi näkemillään keinoilla. Kollektiivilla on kuitenkin myös poliittinen koordinaattori, jonka avulla kollektiivinen edustus priorisoi yhteisedustajien toimintaa. Toiminnan koordinaointi on kollektiivisessa edustajuudessa ratkaisevaa, koska ilman sitä toiminnalta puuttuvat selvät fokusalueet.

Kollektiivisen edustuksen tulee toimia samalla tavalla kuin yksittäisen edustajan siinä suhteessa, että kollektiivin tulee esimerkiksi äänestää yksikkönä. Onkin tärkeää, että kollektiivisessa edustuksessa määritellään selvästi päätöksenteon toimintatapa. Tähän tulisi kuulua esimerkiksi ohjeistus, miten kollektiivi toimii mielipiteitä jyrkästi jakavissa tilanteissa. Bancada Ativistan mallissa kollektiivin sisäistä päätöksentekoa ei toteuteta äänestämällä, vaan kaikki päätökset tehdään keskustelemalla ja yhteisymmärryksessä, tavoitteena kollektiivisen älykkyyden hyödyn maksimoiminen. Tämän mahdollistaa käsiteltävien asioiden luonne ja puolueen pääpainotukset: Bancada Ativistalle tärkeitä ovat laajat yhteiskunnalliset epäkohdat eivätkä yksityiskohtaiset poliittiset toimet. Prosessi on siitä huolimatta monimutkainen ja aikaa vievä. Bancada Ativista on hankkinut ulkoista apua keskustelun strukturointiin ja ohjaamiseen, mutta liikkeellä ei ole vakiintuneita päätöksentekokäytäntöjä.

Idean elinehtona on se, miten puolueet suhtautuvat kollektiivin toimintaan. Ilman puolueiden hyväksyntää ei kollektiivisilla edustajilla ole poliittista kanavaa, jota pitkin toimia. Brasiiliassa PSOL- ja REDE-puolueet ovat suhtautuneet ideaan myönteisesti. Sao Paolossa Bancada Ativista teki PSOL:n kanssa erityissopimuksen, joka mahdollisti kollektiivin listautumisen puolueen ehdokkaaksi. Sopimuksen mukaan Bancada Ativista on itsenäinen toimija ja heidän velvoitteensa puoluetta kohtaan ovat rajoitetut suhteessa muihin puolueen edustajiin. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kollektiivista edustajaa ei ole velvoitettu käymään esimerkiksi puoluekokouksissa. Viestinnällisesti, kollektiivinen edustaja ei ole osa PSOL-puoluetta, vaan itsenäinen toimija. Bancada Ativistan mukaan äänestäjillä Sao Paolossa ei ollut vaikeuksia ymmärtää tätä kollektiivisen edustajuuden narratiivia. On kuitenkin oletettavaa, että kollektiivinen ehdokkuus herättää hämmennystä äänestäjissä, minkä vuoksi viestintä on menestyksen kannalta merkittävässä asemassa.

Kollektiivisen edustuksen voi ajatella olevan lisäosa edustukselliseen politiikkaan. Idean menestys on riippuvainen sekä kollektiivin sisäisestä rakenteesta ja toiminnasta, että ulkoisesta hyväksyttävyydestä.

3.2 Dziewuchy Dziewuchom (Gals for Gals)

Maa: Puola

Kategoria: Poliittinen liike

Perustamisvuosi: 2016

Arvioitu jäsenten määrä: 200 000 seuraajaa sosiaalisen median kanavissa

3.2.1 Järjestön tausta ja toimintaympäristö

Dziewuchy Dziewuchom, tai englanniksi Gals for Gals, on puolalainen naisten oikeuksiin keskittyvä sosiaalisen median viestintäkanava, jonka kolmea sosiaalisen median kanavaa seuraa yhteensä noin 200 000 käyttäjää. Gals for Gals on riippumaton toimija, ja sitä ylläpitää ryhmän perustaneet kaksi naista.

28.3.2016 Puolassa abortinvastainen verkosto julkaisi suunnitelmansa abortit kieltävän lain ehdottamiseksi. Tämä toimi alkusysäyksenä laajalle liikehdinnälle, jossa eri sosiaalisen median verkostoissa organisoiduttiin vastustamaan esitystä. Gals for Gals -ryhmä perustettiin 1.4.2016, ja se sai muutamassa päivässä yli satatuhatta seuraajaa. Ryhmä mainosti vasemmistolaisen Ramzen-puolueen ("Yhdessä-puolue") 3.4.2016 useissa kaupungeissa järjestämiä mielenosoituksia. Varsovassa mielenosoitukseen osallistui yli seitsemäntuhatta abortit kieltävää lakiehdotusta vastustavaa henkilöä.

Facebook-ryhmän toiminnasta inspiroitui ryhmiä muuallakin, esimerkiksi Berliinissä. Gals for Gals -ryhmän perustajat rekisteröivät ryhmän nimen tuotemerkiksi. Nimen suojaaminen on johtanut siihen, että muualla toimivat liikkeet ovat joutuneet ottamaan käyttöön uuden nimen, esimerkiksi Saksassa toimii ryhmä nimellä Dziewuchy Berlin.

3.2.2 Järjestön jäsenet tai kannattajat

Kyselytutkimuksen mukaan alle 25-vuotiaista 48 prosenttia ilmoittivat osallistuneensa abortit kieltävän lainsäädännön vastustamiseen. 25–34-vuotiaista seitsemänkymmentä prosenttia ilmoitti tukevansa lakiesitystä vastustanutta kansanliikettä. Kansanliikkeen uskotaan vaikuttaneen merkittävästi siihen, että Puolan parlamentti hylkäsi Ordo Iuris -instituutin esittämän lakimuutoksen aborttien kieltämiseksi.

3.2.3 Järjestön toimintamalli

Gals for Gals -ryhmä tavoitteena on lisätä puolalaisten tietoisuutta naisten oikeuksista kansallisesti ja kansainvälisesti tarjoamalla median, joka keskittyy naisten oikeuksiin liittyviin uutisiin ja tarjoaa alustan aiheeseen liittyvään keskusteluun. Ryhmän media muodostuu Facebook-ryhmästä sekä Instagram-tilistä. Facebook-ryhmä aloitti yhteen asiaan fokuoituneena viestintäkanavana: se pyrki levittämään tietoa abortit kieltävästä lainsäädännöstä. Myöhemmin se on laajentunut alustaksi levittämään tietoisuutta naisten oikeuksien puolustamisen merkityksestä, sekä tuomaan esille yhteiskunnallisia epäkohtia teemaan liittyen.

Ryhmä ei itse järjestä muita aktiviteetteja sosiaalisen median ulkopuolella, mutta mainostaa sivuillaan muiden organisaatioiden toimia ja tapahtumia, kuten esimerkiksi mielenosoituksia.

Gals for Gals ei miellä itseään poliittiseksi liikkeeksi, vaan pikemminkin yhteiskunnan vahtikoiraksi, keskustelukanavaksi ja tiedotusvälineeksi. Facebook-ryhmän ylläpitäjien keskeistä työtä on seurata eri medioita ja poimia ryhmän tavoitteen kannalta kiinnostavimmat uutiset Gals for Gals -ryhmässä julkaistavaksi. Sivuston yhtenä tavoitteena on tuoda päivittäin esille naisten kohtaamaa huonoa kohtelua, esimerkiksi tuomalla esille seksuaalisen väkivallan tai ulkonäön arvostelun yleisyyttä.

Facebook-ryhmä on moderoitu, ja ylläpitäjät pyrkivät perustelemaan yleisölleen tilanteet, joissa he ovat joutuneet poistamaan jonkin kirjoituksen ryhmästä. Ryhmään liittyminenkin on

rajoitettua, sillä ylläpito pyrkii tarkastamaan ryhmään liittymispyynnön lähettävien taustat. Facebook-sivuston rooli painottuu uutisten välittämiseen. Instagram-sivun roolina on toimia henkilökohtaisempana yhteytenä liikkeen kannattajiin.

3.2.4 Järjestön osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

Yksi keino viestin välittämisessä ovat tilastotietoa tai lainauksia sisältävät meemit, jotka herättävät reaktioita ja keskustelua sekä saavat ihmiset jakamaan kyseisiä julkaisuja. Instagramissa seuraajat saattavat jakaa kokemuksiaan esimerkiksi väkivallasta, jolloin tilin ylläpitäjät voivat ohjata henkilön avun pariin.

3.3 Sverok

Maa: Ruotsi

Kategoria: Harrastejärjestö

Perustamisvuosi: 1988

Arvioitu jäsenten määrä: 55 000

3.3.1 Järjestön tausta ja toimintaympäristö

Sverok, aiemmin nimeltään Sveriges roll- och konfliktpelsförbund, on Ruotsin suurin nuorisojärjestö, joka rakentuu pelikulttuuriin ympärille. Sverok toimii 2 800 varsin autonomisen jäsenjärjestönsä kautta. Sverok on puolueista riippumaton järjestö.

Ennen Sverokin perustamista vuonna 1988 Ruotsissa oli viisi erillistä peleihin keskittyntä järjestöä. Sverok perustettiin kokoamaan kaikkien näiden toiminta osaksi yhtä organisaatiota. Järjestöä perustettaessa sen pääasialliset tavoitteet olivat pelikulttuurin sekä demokratian käytäntöjen edistäminen.

3.3.2 Järjestön jäsenet tai kannattajat

Järjestön toiminta kattaa monenlaiset pelit, kuten keräilykorttipelit, airsoftin, cosplayn, lautapelit sekä verkossa pelattavat moninpelit, eli pelit, joissa voi olla useita samanaikaisia pelaajia pelaamassa yhteisen tavoitteen eteen tai toisiaan vastaan.

Järjestön jäsenistä lähes yhdeksänkymmentä prosenttia ovat alle 26-vuotiaita. Jäsenistä 97 prosenttia ovat poikia.

Jäsenillä on taloudellinen insentiivi uusien toimintojen perustamiseen, sillä organisaatio rahoittaa uusien toimintojen perustamista esim. tukemalla laitehankintoja.

Jäseninä on valtaosin valkoista keskiluokkaa, ja kasvu on tapahtunut ilman erityisiä toimenpiteitä jäsenten houkuttelemiseksi. Paikalliset peliyhteisöt ovat tunteneet Sverokin, ja hakeutuneet sen piiriin. Sverokilla on Prinsessa Leia -niminen verkosto online-pelaamista harrastaville naisille.

3.3.3 Järjestön toimintamalli

Järjestöllä on kolme hallinnollista tasoa. Valtakunnan tasolla järjestö kanavoi rahoitusta ja tarjoaa hallinnollista tukea. Piiritasolla Sverok järjestää joka toinen kuukausi online-kokouksia piirin jäsenjärjestöjen kesken, sekä kaksi suurempaa vuotuista tapahtumaa.

Valtaosa toiminnasta tapahtuu kuitenkin paikallistasolla, jossa toiminnan muodoista päättävät jäsenet. Toimintaan saattaa sisältyä viikottaisia tai kuukausittaisia tapaamisia. Piiritason ja paikallistason toiminta perustuu täysin vapaaehtoistoimintaan. Kansallisella tasolla järjestöllä on palkattua henkilökuntaa.

Jäsenet voivat joko liittyä jo olemassa olevaan ryhmään tai muodostaa oman peliryhmänsä paikallistasolla. Uuden ryhmän perustamisessa ainoana vaatimuksena on, että tapaamiset ovat kaikille jäsenille avoimia. Vapaus järjestää mitä aktiviteetteja tahansa, kunhan ne liittyvät pelikulttuuriin, tekee toiminnasta monelle jäsenelle mielekästä.

Sverok eroaa muista peliryhmistä siinä, että sillä on kansallisen tason demokraattinen organisaatio. Asioiden valmistelun, kokousten dokumentoinnin ja edustuksellisen päätöksen-
teon elementit ovat demokratian työkaluja, joiden toimintaa Sverok osaltaan perehdyttää jäsenilleen.

Järjestöllä ei ole jäsenmaksua, se saa rahoituksensa valtion nuorisojärjestöjen tukirahoista. Peliryhmät saavat toimintaansa taloudellista tukea esimerkiksi pelivälineiden ostoa varten, mikä on merkittävä kannustin Sverokin paikallisosastojen jäsenyyteen. Järjestön johto tukee paikallisjärjestöjä myös muussa toiminnassa, esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä, kirjanpidossa ja lisärahoituksen hakemisessa.

3.3.4 Järjestön osallistamisen ja viestinnän erityispiirteet

Paikalliset toimijat ovat keskiössä ja saavat mediajulkisuutta keskushallintoa enemmän, toisin kuin monissa muissa järjestöissä. Toisinaan myös keskushallinto antaa julkisuuteen kommentteja pelikulttuuriin liittyen.

Sverokille keskeinen tapa osallistaa jäseniään on paikallistason järjestöjen autonomia ja tapa suunnitella toimintansa jäsenten toiveiden lähtökohdista. Tämä sitouttaa jäseniä, kun he ovat esimerkiksi olleet mukana perustamassa uutta ryhmää itseään ja ystäviään varten. Valmiisiin ryhmiin osallistuvat voivat löytää samanhenkistä seuraa ja kokea yhteisöllisyyttä.

4. Digitaalisten alustojen käytännöt

4.1 Accropolis

Maa: Ranska

Perustamisvuosi: 2017

Seuraajien määrä: 25 403 (Twitch) / 24 920 (YouTube)

4.1.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö

Ranskalainen mediakanava, joka tarjoaa Twitch live stream -videoalustalla suoratoistona katseltavaksi poliittisia tapahtumia, kuten presidentin tiedotustilaisuuksia ja parlamentin istuntoja, sekä luomiaan poliittisia keskusteluohjelmia.

Accropolis käyttää poliittiseen tiedottamiseen ja keskusteluun digitaalista alustaa, Twitchiä, jonka ensisijainen käyttötarkoitus on e-urheilun seuranta. Järjestön tavoitteena onkin lisätä etenkin nuorten miesten kiinnostusta politiikkaan ja luoda uudenlainen ja nykyaikainen politiikan seurantaformaatti.

4.1.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat

Accropolisin lähetysten, kuten Twitch alustan muidenkin kanavien, seuraajat ovat pääasiassa nuoria miehiä. Heitä on keskimäärin 100–1 000 lähetystä kohti. Kanavalla on suuri määrä vakiintuneita seuraajia, mutta valtaosa lähetyksien live-seuraajista törmää Accropolis -lähetyksiin sattumalta esimerkiksi Twitchin pääsivun kautta.

Kanava toimii lähes yksinomaan vapaaehtoisuudella. Suurin osa vapaaehtoisista ei ole ollut kiinnostuneita politiikasta ennen Twitchiä ja he ovat usein löytäneet kanavan vahingossa. Accropolisin ohjelmatarjonta on laajentunut seuraajien vapaaehtoistyön ansiosta: ensimmäinen, kokonaan vapaaehtoisten luoma (keskustelu)ohjelma *Et toi, t'en penses quoi* (And you, what do you think?) alkoi kanavalla keväällä 2019.

4.1.3 Organisaation toimintamalli

Accropolisin kehittämä politiikan seurantaformaatti perustuu vahvasti yhteisöllisyyteen. Twitchin live striimiä käyttämällä katselukokemus muuttuu passiivisesta tiedon vastaanottamisesta tämän tiedon pohjalta käytävään reaaliaikaiseen keskusteluun tai keskustelunseurantaan. Accropolisin lähetysten juontajat eivät aja omia poliittisia näkemyksiään, vaan pyrkivät fasilitoimaan rakentavaa keskustelua ja opettavat katsojia kriittiseen ajatteluun.

Accropolisin toiminnan ydin on poliittisten tv-lähetysten juontaminen ja kommentointi Twitch-videoalustalla, jolloin katselukokemuksesta tulee dynaamisempi ja helposti lähestyttävämpi. Striimin katsojat voivat kommentoida lähetystä ja näin ollen olla vuorovaikutuksessa sekä muiden Twitchin kautta lähetystä katsovien henkilöiden että Accropolisin juontajien kanssa. Accropolis striimaa poliittisia tv-lähetyksiä viikoittain. Ohjelma on hyvin vapaamuotoinen: Accropolisin lähetyksien alku on usein juontajan tai juontajien lyhyellä rupattelulla, mitä seuraa itse tv-lähetyksen seuraaminen ja kommentointi. Tv-lähetyksen lopuksi juontajat jatkavat keskustelua aiheesta Twitch-yhteisön kanssa, usein jopa yli tunnin verran.

Kanavan suosion kasvaessa Accropolis on kehittänyt ohjelmatarjontaansa tv-lähetysten ulkopuolelle ja ottanut vahvemman roolin itsenäisessä sisällöntuotannossa. Accropolis tekee yhteistyötä ranskalaisten poliitikkojen ja instituutioiden kanssa, esimerkkinä viikottainen

ohjelma Le Petit Senat, jolloin senaattorit vastaavat Twitch-yhteisön lähettämiin kysymyksiin. Yhteistyön myötä instituutiot koordinoivat Accropolisin ohjelmaan osallistuvat senaattorit. Järjestön ei siten itse tarvitse huolehtia vieraiden löytämisestä ohjelmaansa. Accropolis pyrkii tällä ohjelmaformaattilla ennenkaikkea luomaan keskustelukanavan poliitikkojen ja nuorison välille. Le Petit Senat ohjelma kestää aina tunnin, joka on erityisen pitkä aika. Ohjelman keskusteluympäristö on perinteisiä poliittisia keskusteluja vapaampi ja kysymykset suurempia. Vapaaehtoisten luoma Et toi, t'en pense quoi -keskusteluohjelma puolestaan koostuu ajankoh- taisten poliittisten aiheiden käsittelystä, esimerkkinä keltaliivit.

4.1.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erityispiirteet

1. Poliittisen keskusteluympäristön luominen uudella digi-alustalle, jonka alkuperäinen käyttötarkoitus on hyvin kaukana politiikasta. Accropolisin vaikuttavuutta lisääkin huomio, että Twitch-alustan kautta saavutetut ja keskusteluun osallistetut henkilöt ovat suurelta osin alun perin politiikasta kiinnostumattomia e-urheilun seuraajia, jotka ovat löytäneet sivuston vahingossa. Esimerkiksi YouTuben kautta saavutettavissa olisi pääosin politiikan suurkuluttajia johtuen sivuston käyttämisestä algoritmeista.
2. Yhteistyö insituutioiden ja poliitikkojen kanssa on Accropolisin toiminnassa avain- asemassa. Accropolis tarjoaa poliitikoille kanavan saavuttaa heille muuten hyvin vaikeasti osallistettavan äänestäjäryhmän, nuoret miehet.

4.1.5 Analyysi – Twitch alustan käyttö poliittisen dialogin luomiseksi

Twitch.tv live stream -alustaa ei ole alun perin tarkoitettu poliittiseen tarkoitukseen. Alustan omistaa Twitch Interactive, joka on Amazonin tytäryhtiö. Amazon osti Twitch Interactiven alustan 970 miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla vuonna 2014. Alusta on pääsääntöisesti suora- toistopalvelu tietokone- ja konsolipelaajille. Kuka tahansa rekisteröitynyt taho voi suoratoistaa toivomiaan videoita samaan tapaan kuin muut suoratoistopalvelut. Tietty pelikonsolit mahdol- listavat pelien suoratoiston suoraan Twitch-palveluun ilman erillisiä lisäosia. Palvelu suoratois- taa myös suurempia e-pelien tapahtumia ja kilpailuja. Käyttäjät voivat myös suoratoistaa ja nauhoittaa erinäisiä haastattelu tai vloggaustyyppisiä ohjelmia. Suoratoistopalvelu myös mah- dollistaa keskustelun ja kommentoinnin jäsenten kesken.

Twitchin kävijämäärä on oletetusti noin 100 miljoonaa käyttäjää kuukaudessa, joista suurin osa on iältään 18–34-vuotiaita miehiä. Tämä tekee Twitchistä erityislaatuisen alustan, sillä sen käyttäjät ovat homogeeninen kohderyhmä globaalisti. Tämä tekee Twitchin käytöstä mielen- kiintoisen poliittisille puolueille, joiden poissaolo näkyy monien puolueiden toiminnassa. Puolueiden ja poliittisten toimijoiden tulee tuoda toimintansa sinne missä tämä demografia on muutoinkin, sillä nuoria miehiä on haastava saada fyysisesti paikalle poliittisiin tapahtumiin.

Twitch itsessään ei alun perin hyväksynyt alustan käyttämistä poliittisiin tarkoituksiin ja on pyrkinyt aikaisemmin poistamaan Accropolisin kanavan palvelustaan. Viime aikoina kuiten- kin tämä suhtautuminen on muuttunut ja erinäiset poliittiset toimijat ovat löytäneet Twitchin. Esimerkiksi Twitch itse suoratoisti alustallaan Yhdysvaltojen republikaanien sekä demokraat- tien puoluekokoukset. Twitch panosti erityisesti näiden lähetysten keskustelujen moderointiin. Washington Post lehdellä on oma kanavansa suoratoistopalvelussa, jonka kautta se suoratois- taa merkittäviä poliittisia tapahtumia, esimerkiksi Robert Mullerin lehdistötilaisuuden sekä Michael Cohenin kuulustelun, sekä erinäisiä pelihenkisiä poliittikkakeskusteluohjelmia. Washington Postin kanavaa seuraa 28 000 kävijää, mutta suorien lähetysten katsojaluvut ovat moninkertaisia. Molempien mainittujen suorien lähetysten aikana seuraajat kommentoivat sekä kävivät konkreettista dialogia ja kommentointia aiheesta. Erinäiset poliitikot ovat myös aloittaneet omia kanaviaan suoratoistopalveluun, esimerkiksi Rickard Nordin, joka on ruotsa-

lainen kansanedustaja. Hän suoratoistaa viikoittain oman pelisessionsa, jonka aikana hän vastaa yleisön kysymyksiin. Twitchissä on myös viime vuosina ollut nousussa, että peliaiheet vloggaajat ottavat myös rohkeasti kantaa poliittisiin kysymyksiin.

Twitchin poliittiseen toimintaan liittyvät katsojaluvut viittaavat siihen, että tämä demografia on kiinnostunut politiikasta, mutta vaatii sen helppoa saatavuutta. Poliittikkaan liittyviä keskusteluja ei tulisi vain televisoida tai viestiä perinteisissä viestinnän alustoissa, sillä nuoremmat kansalaiset eivät löydä tätä informaatiota. Uusien tutkimusten mukaan Yhdysvalloissa 18–34-vuotiaat katsovat televisiota kolmasosan verrattuna 50–58-vuotiaisiin. Tämä ei tarkoita, etteikö 18–34-vuotiaiden ryhmä katsoisi televisioita, mutta tämä tapahtuu kasvavissa määrin suoratoistopalvelujen kautta.¹ Twitch itse toteaa lehdistötiedotteessa, että monille sen käyttäjistä Twitch alusta on pääasiallinen informaatio- ja viihdekanava. Näin ollen Twitchin yhteiskunnallinen tehtävä on tarjota informaatiota sen käyttäjille heille tutussa ympäristössä ja mahdollistaa keskustelua aiheesta käyttäjien välillä.² Sillä suoratoistopalvelussa voi jokainen valita mitä katsoo ja milloin.

Poliittisten toimijoiden tulee siis mukautua tähän vaatimukseen mikäli tahtovat pystyä saavuttamaan erinäisiä kansanryhmiä. Traditionaalisen tavan merkitys käydä dialogia kansalaisten kanssa torilla vähentyy kun kansalaiset löytyvät eri digialustoista ja ovat hajautuneet helposti omiin taskuihinsa. Näin ollen poliittista dialogia ja uudeenlaista osallistumista voi saada aikaan käyttämällä olemassaolevia alustoja, jonka ihmiset ovat jo löytäneet ja alkaneet pitää omanaan.

4.2 Citizens

Maa: Islanti (järjestön kehittämiä sähköisiä alustoja on käytössä useissa maissa)

Perustamisvuosi: 2008

Käyttäjien määrä: 10 vuoden aikana lähes kaksi milj. käyttäjää 20 maasta

4.2.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö

Islantilainen voittoa tavoittelematon digitaalisen demokratian järjestö, joka on kehittänyt useita avoimen lähdekoodin digitaalisia alustoja ja työkaluja kansalaisten osallistamisen ja suoran demokratian tarkoitukseen.

Citizens perustettiin Islannin vuoden 2008 finanssikriisin jälkimainingeissa. Finanssikriisi oli myös suuri luottamuskriisi: kahdessa viikossa luottamus hallitusta kohtaan vajosi 70 prosentista alle kymmeneen prosenttiin. Citizensin tavoitteena oli alusta alkaen merkittävästi uudistaa demokraattista päätöksentekoa digitalisaation kautta. Vuonna 2010 Islannin eduskuntavaalit voitti parodiapuolue The Best Party, jonka pyynnöstä Citizens kehitti digitaalisen alustan Your Priorities Reykjavikin käyttöön.

Nykyään Citizens järjestön kehittämät erinäiset demokratia-alustat ovat käytössä maailmanlaajuisesti, niin kansallis- kuin paikallispolitiikassa, julkishallinnossa ja kansalaisjärjestötoiminnassa. Citizens on itsenäinen järjestö.

4.2.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat

Yli puolet käyttäjistä löytävät alustan erilaisia sosiaalisen median kanavia pitkin. Käyttäjien sukupuolijakauma on noin 55 prosenttia miehiä ja 45 prosenttia naisia, mikä johtuu osittain Facebookin kohdentavan mainonnan algoritmeista.

Citizens on tehnyt tarkkaa analyysia alustaa käyttävistä henkilöistä, ja luonut kaksi pääasiallista käyttäjäprofiilia: muutoksenteekijä (the changemaker) ja sivustaseuraaja (the observer), jotka on esitelty tarkemmin osion lopussa.

¹ www.statista.com/chart/15224/daily-tv-consumption-by-us-adults/

² blog.twitch.tv/watch-the-republican-and-democratic-national-conventions-on-twitch-a2694b8f2d64

4.2.3 Organisaation toimintamalli

Citizens tarjoaa digitaalisen alustan, jolla järjestöt tai muut ryhmittymät voivat luoda yhteisöjä. Näiden yhteisöjen sisälle voi edelleen luoda erillisiä ryhmiä. Jokaisella yhteisöllä on oma URL-osoitteensa, jolla käyttäjät löytävät yhteisöt vaivattomasti. Citizens tarjoaa kaksi erillistä alustaa, Your Priorities ja Open Active Voting.

Your Priorities on politiikan crowdsourcing, eli ideoiden joukkouttamisen, digifoorumi jonka avulla ideoita kerätään ja kehitetään. Ideoita voi jättää sivustolle tekstimuodossa tai käyttäen multimediasisältöä, kuten videota. Ehdotuksia ei ole mahdollista kommentoida suoraan, vaan äänestää niiden puolesta tai vastaan, tai halutessaan luoda erillisen vasta-argumentin. Myös vasta-argumentteja voi äänestää puolesta tai vastaan. Tämän edistyksellisen keskustelukanavan vuoksi foorumilla ei voi riidellä. Äänestysfunktion kautta myös ideoiden suosio määrittyy selkeästi. Yhteisöt voivat suoraan pyytää ideoita tiettyihin aiheisiin ja luoda näille erillisiä idearyhmiä alustan sisällä. Your Priorities -alustaa on käyttänyt esimerkiksi Viron hallitus vuonna 2013 kerätäkseen ideoita maan poliittisen systeemin parantamiseksi. Islannin valtio käyttää alustaa tällä hetkellä perustuslain uudistamiseen.

Open active voting on pelillistetty osallistavan budjetoinnin alusta, jolla käyttäjät voivat valita heidän mielestään parhaat budjetin käyttökohteet tietyille summalle rahaa. Reykjavikissa noin 6 prosenttia rakennushankintojen kokonaisvuosibudjetista päätetään alustaa käyttävän Better Neighbourhoods -ohjelman avulla. Ohjelmassa myös ehdotetut budjetinkäyttökohteet on valittu joukkouttamalla, jonka jälkeen niiden toteutusmahdollisuudet ja -budjetti arvioidaan. Alustan avulla kansalaisten ymmärrys julkishallinnon budjetointia kohtaan kasvaa ja päättäjät näkevät kätevästi asukkaiden prioriteetit. Pelillistetty alusta on helppokäyttöinen ja intuitiivinen.

Alustoilla esitetyistä uusista ideoista tiedottaminen ja kansalaisten osallistaminen tukeutuu vahvasti sosiaaliseen mediaan, jonka kautta käyttäjät jakavat heille tärkeitä ideoita ja heidän itsensä tekemiä aloitteita. Alustojen käyttökokemusta tukemaan Citizens on kehittänyt tekoälyyn perustuvan Active Citizen lisäosan. Lisäosa auttaa välttämään filterikuplia ja tukee alustojen käyttäjien tiedonsaantia paikallispolitiikasta samaan tyyliin kuin Facebook.

4.2.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet

1. Keskustelujärjestelmä, joka tukee rakentavaa keskustelua. Tässä keskiössä on mahdollisuus esittää ja tukea eri perspektiivejä ja ideoita, myös aloitteita vastustavia. Ratkaisevaa keskustelujärjestelmässä on, että alustojen käyttäjät eivät voi suoraan kommentoida toisen esittämää mielipidettä. Aloitteiden alle muodostuu tämän järjestelmän avulla osiot aloitetta puoltaville ja sitä vastustaville mielipiteille, jolloin väittely pysyy asiatasolla.
2. Poliitikot ovat omaksuneet Citizensin alustat osaksi poliittista päätöksentekoa. Ilman päätöksentekijöiden tukea ja alustan integroimista osaksi päätöksentekosysteemiä Citizensin kaltaisen suoran demokratian alustan ei voi olettaa toimivan. Alustan rakentaminen ja kehittäminen yhteistyössä näiden virallisten päätöselinten kanssa on täten sen elinehto.
3. Digitaalisten alustojen kautta päätöksentekoon osallistumisen tulee olla kansalaisille toistuvaa ja jatkuvaa toimintaa. Jatkuvuuden takaamiseksi on erityisen tärkeää tiedottaa kansalaisia aiheesta myös osallistavan ajan ulkopuolella ja viestiä kansalaisille heidän osallistumisensa vaikutuksesta. Esimerkiksi osallistavassa budjetoinnissa tulee kansalaisille tarjota tietoa projektin etenemisestä ja seuraavista osallistumismahdollisuuksista äänestysajan päätyttyä, jotta heidät voidaan sitouttaa käyttämään alustaa myös tulevaisuudessa.

4. Citizens on oma itsenäinen alustansa, mutta se linkittyy tiiviisti jo olemassa oleviin ja laajasti käytettyihin sosiaalisen median kanaviin. Citizensin alustat myös hyödyntävät sosiaalisen median kanavista tuttuja funktioita ja käyttäjäsuunnittelua, kuten Facebookista tuttua peukuttamista. Näin alustan käyttökokemus on mahdollisimman vaivaton.

Käyttäjäprofiilit: Muutoksenteikijä ja sivustaseuraaja

Muutoksenteikijä on aktiivinen alustan käyttäjä sekä ideoija, joka todennäköisesti asuu omistusasunnossa ja on siksi erityisen kiinnostunut naapuruston kehityksestä laajemman kaupunkitason lisäksi. Muutoksenteikijöiksi profiloituvat käyttäjät ovat usein keski-ikäisiä tai vanhempia. Sivustaseuraaja puolestaan seuraa keskustelua ja äänestää hänelle merkittävistä aiheista, mutta ei esitä omia ideoitaan. Sivustaseuraajiksi profiloituvat käyttäjät ovat usein nuoria ja sitoutumattomia, eikä heillä ole vahvoja siteitä naapurustoon. He ovat usein kiinnostuneita suurista poliittisista kehityksistä, kuten ympäristöasioista ja kaupunkisuunnittelusta.

4.2.5 Analyysi: osallistavan demokratian alustat hallinnon eri tasoilla

Osallistavan demokratian alustalla tarkoitetaan käytäntöjä ja teknologisia ratkaisuja päätöksenteon valmistelun joukkoistamiseen. Kanavina voivat toimia esimerkiksi verkkosivu ja mobiilisovellus, ja näitä voivat täydentää esimerkiksi asukastilaisuudet. Asukastilaisuuksissa esitetyt ideat voidaan kirjata sähköiselle alustalle laajemman keskustelun mahdollistamiseksi.

Kaupunki- ja kuntatasolla kokemuksia alustojen käytöstä on esimerkiksi Islannista, jossa sekä pienemmät yhteisöt että pääkaupunki Reykjavik ovat ottaneet osallistamisen työkaluja käyttöönsä. Alustojen käyttö edellyttää virkamiehiltä sekä poliitikoilta asennoitumisen muutosta, mutta ne toisaalta myös edistävät sitä. Esimerkiksi Islannista on kokemuksia siitä, että kun asukkaat tottuvat osallistumaan kunnan päätöksenteon agendan valmisteluun tai budjetin suunnitteluun, kynnys abstraktimpien ja kansallisen tason asioiden valmisteluun osallistumiseen madaltuu.

Kansallisella tasolla osallistamisen alustoja käytetään esimerkiksi Virossa (ks. kappale 6.4) kansalaisaloitteiden muodostamiseen sekä Skotlannissa parlamentin online-debatoinnin alustan myötä. Islannissa yhteistyössä Islannin yliopiston kanssa Citizens-säätiö on luonut ”Laadi oma perustuslakisi”-pelin, jonka tavoitteena on lisätä ihmisten tietoisuutta siitä, minkälaisia asioita perustuslaki sisältää. Säätiö näkee osallistavan demokratian alustoissa tärkeänä myös tiedon lisäämisen sen lisäksi, että ne tarjoavat ihmisille kanavan kertoa mielipiteensä.

Osallistavan demokratian alustojen käyttöönottoa on edistänyt ainakin kolme tekijää. Virossa poliittinen skandaali loi paineen uudistaa demokratian käytäntöjä. Toinen tekijä useissa kaupunkitasoisissa hankkeissa on ollut poliitikkojen vaalikampanjassa esiin tuoma lupaus lisätä asukkaiden päätöksentekoon osallistumisen mahdollisuuksia. Kolmas käytäntöjen yleistymiseen vaikuttanut tekijä ovat kokemusten ja hyvien käytäntöjen leviäminen, jolloin poliitikot, virkamiehet tai kansalaiset voivat kysyä, miksei heidän kaupungissaan toimita kuten osallistamisen käytännöissä pidemmälle ehtineissä kaupungeissa.

Paikallistason osallistamisen uudet alustat ovat asukkaille kiinnostavia, sillä usein asukkaita kiinnostavat erityisesti hyvin paikalliseen päätöksentekoon liittyvät asiat, joihin liittyvät päätökset näkyvät nopeasti asukkaiden elinympäristössä. Mikäli alustassa ei ole mekanismeja ehdotuksista keskusteluun ja ehdotusten priorisointiin, alustan kautta tuotettujen ideoiden hyödyllisyys sellaisenaan on rajallista. Kun asukkaat ovat joutuneet vastaamaan esityksen mahdollisesti kohtaamaan kritiikkiin sekä huomioimaan budjettirajoitteet, ehdotukset ovat helpommin hyödynnettävissä osana kaupungin päätöksentekoa.

Osallistamisen alustojen kehityksen käytettävyyden vertailukohtana ovat kaupalliset palvelut. Alustoissa voidaan hyödyntää esimerkiksi koneoppimista suosittamaan käyttäjälleen relevantteja sisältöjä. Myös pelillistämisen elementit voivat madaltaa kynnystä esimerkiksi

kaupungin budjetoinnin kokonaisuuteen perehtymisessä sekä kasvaneen ymmärryksen myötä nostaa myös laadittujen ehdotusten laatua.

Ilman osallistavan demokratian alustoja vastaavaa keskustelua käydään muilla foorumeilla, kuten Facebookissa. Muilla alustoilla esitetyt ideat eivät kuitenkaan kytkeydy kaupunkien ja valtioiden päätöksenteon valmisteluun.

4.3 Countable

Maa: Yhdysvallat

Perustamisvuosi: 2013

Käyttäjien määrä: 190 miljoonaa rekisteröitynyttä käyttäjää

4.3.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö

Countable on yhdysvaltalainen verkkosivusto ja mobiilisovellus, joka toimii alustana lain valmistelun seuraamisessa ja lainsäädäntöön vaikuttamisessa. Yhdysvalloissa lakiteksti on monelle sellaisenaan heikosti ymmärrettävissä, mikä nostaa kynnyksen lainsäädännön valmistelun seuraamiseen korkeaksi. Tämän ongelman Countable pyrkii ratkaisemaan.

Vuoden 2017 alussa pian presidentti Trumpin virkaanastujaisten jälkeen järjestettiin Naisten marssi -mielenosoitus, mikä oli Yhdysvaltain historian suurimpia protestitapahtumia. Osallistujia oli eri puolilla Yhdysvaltoja arviolta kolmesta viiteen miljoonaan ihmistä. Protesti vastusti Trumpin hallinnon politiikkaa ja puolusti naisten ja vähemmistöjen oikeuksia. Protesti toimi käännekohtana Countablelle, sillä tapahtumaan liittyvissä keskusteluissa viitattiin usein Countableen tietolähteenä ja vaikuttamiskanavana.

4.3.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat

Countablella on 190 miljoonaa rekisteröitynyttä käyttäjää. Päivittäisiä käyttäjiä on tyypillisesti 250 000–300 000, jotka tekevät sivustolla yli miljardi toimintoa päivässä. Countablen käyttäjäkunta on pääasiassa Yhdysvalloista, mutta yritystontona hankitun Causes.comin käyttäjäkunta on kansainvälisempi. Causes.comilla on kahdeksan miljoonaa Facebook-seuraajaa.

Miehiä Countablen käyttäjistä on noin kuusikymmentä prosenttia. Poliittiselta kannaltaan Countablen käyttäjien enemmistöä voi luonnehtia yhtiön johtajan mukaan progressiivisia uudistuksia haluaviksi.

4.3.3 Organisaation toimintamalli

Countablen toimitus kirjoittaa valmisteluvaiheessa olevista lainsäädäntöhankkeista selkokielisiä tiivistelmiä sekä keskeisiä perusteluita lakiesityksen puolesta ja vastaan. Alustan käyttäjät voivat äänestää sivustolla oleviin lakihankkeisiin ”kyllä” tai ”ei”. Toimituksessa työskentelee journalisteja, jotka tuottavat tiivistelmien lisäksi nostoja sosiaalisen median kanavissa jaettavaksi. Palvelun avulla voi lisäksi seurata, miten poliittiset päättäjät äänestävät lakihankkeista.

Countablen lisäksi organisaatio myy kehittämänsä ohjelmistoalustaa esimerkiksi yritysten yhteiskunnallisten hankkeiden alustaksi. Ohjelmiston lisensointitoiminto toteutetaan Countable Action -tuotemerkillä. Toukokuussa 2019 Countable osti Brigade Median, minkä myötä yrityksen palvelujen osaksi tuli esimerkiksi sosiaalisten kampanjoiden alusta Causes.com, jossa kampanjoiden tukijat voivat esimerkiksi tehdä lahjoituksia.

Countablen alustalla käyttäjät voivat kommentoida lainsäädäntöhankkeita, mutta esimerkiksi vihasävyiset viestit ovat kiellettyjä. Ilmiantotoiminnon myötä ylläpitäjät voivat asettaa käyttöehtojen vastaisia viestejä lähettäneen käyttäjän tilaan, jossa tämä näkee edelleen sivuston sisällön, mutta kukaan muu ei näe estetyn käyttäjän kommentteja.

Countable on integroitu lainsäätäjien käyttämiin viestintäkanaviin, joten Countablen kautta lainsäätäjille lähetetyt viestit välittyvät perille riippumatta siitä, onko viestin kohde rekisteröitynyt sivustolle vai ei.

4.3.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet

1. Countable- ja Causes-alustoille käyttäjät löytävät palveluiden hyvän medianäkyvyyden sekä suositusten perusteella. Alustojen toiminnallisuudet on suunniteltu tukemaan sosiaalisten kampanjoiden ja liikkeiden toimintaa, esimerkiksi mahdollistaen viestien lähettämisen lainsäätäjille.
2. Erityispiirteenä Countable-palvelulla on esimerkiksi lainsäädännön toimituksellinen kirjoittaminen selkokieliseksi sekä toiminto, jolla voi kertoa edustajille, miten toivoo heidän äänestävän.

4.4 Rahvaalgatus

Maa: Viro

Perustamisvuosi: 2016

Käyttäjien määrä: 10 000 kuukaudessa

4.4.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö

Rahvaalgatus.ee on verkkosivusto kansalaisaloitteiden tekemiseen. Palvelun taustalla on vuonna 2012 paljastunut reformipuolueen vaalirahaskandaali, mikä johti mielenosoituksiin ja muodosti kansanliikkeen vaatimaan muutoksia demokraattiseen prosessiin. Poliittisen kriisin seurauksena yhtenä ratkaisuna esitettiin käytäntöjä kansalaisaloitteiden tuomiseksi osaksi poliittista päätöksentekoa.

Vuonna 2014 Virossa otettiin käyttöön kansalaisaloitteen mahdolliseksi tekevä lainsäädäntö, ja Rahvaalgatus.ee aloitti toimintansa vuonna 2016. Ennen lainsäädäntöä ja Rahvaalgatus-sivustoa kansalaisilla ei ollut keinoja saattaa asioita parlamentin käsiteltäväksi.

Rahvaalgatus on julkisesti rahoitettu ja se toimii Estoninan Cooperation Assemblyn piirissä, jonka johtokunnasta puolet ovat presidentin nimittämiä ja puolet yhteistyöelimen sidosryhmien nimittämiä.

Toimintaympäristössä huomionarvoista on myös se, että Virossa digitaalinen asiointi ja allekirjoittaminen ovat varsinkin työikäiselle väestölle arkipäiväistä.

4.4.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat

Rahvaalgatus-alustan aloitteiden allekirjoittajista ei ole tietosuojasääntösten tulkinnasta johtuen tilastotietoa, esimerkiksi allekirjoittajien sukupuolijakauma ei ole tiedossa. Se tiedetään, että palvelun käyttäjinä ei ole yhtenäinen ryhmä, joka käyttäisi sitä usein, vaan tyypillinen palvelun käyttäjä allekirjoittaa palvelussa yhden tai kaksi aloitetta.

Aloitteita on tehty monenlaisista asioista, joten niin aloitteiden tekijöiden kuin aloitteita tukevien ihmisten kirjon voi olettaa olevan laaja, vaikka tilastotietoa käyttäjien taustoista ei olekaan.

Alusta on toiminut vasta kolme vuotta, joten esimerkiksi poliittisen tilanteen vaikutuksesta käyttäjämääriin ei ole vielä kokemusta.

4.4.3 Organisaation toimintamalli

Alusta on suunniteltu helppokäyttöiseksi ja siinä on mahdollista laatia aloitteita usean ihmisen yhteistyönä. Tuhannen allekirjoittajan ehdotukset päätyvät parlamentin puhemiehen käsiteltäväksi, joka päättää, missä parlamentin komiteassa ehdotus käsitellään. Aloitteen tekijöillä on

sivuston kautta mahdollisuus seurata asian käsittelyn etenemistä. Parlamentin on annettava vastaus käsittelyyn päätyviin aloitteisiin kuuden kuukauden kuluessa.

Aloitteiden laatijoiden sekä allekirjoittajien tulee olla vähintään 16-vuotiaita EU-kansalaisia ja pysyvän asuinpaikan tulee olla Virossa. Allekirjoittajien nimet eivät näy aloitteen yhteydessä.

Aloitteet eivät välttämättä johda lainmuutoksiin, sillä aloitteen kuvaama ongelma voidaan ratkaista myös muulla tavoin.

Rahvaalgatus.ee käytti aluksi virolaisen avoimen lähdekoodin CitizenOS-alustaa, mutta tietosuojasyihin vedoten sivusto siirtyi käyttämään muuta alustaa.

4.4.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet

1. Tietosuoja-asiat ovat kehittämisessä keskiössä, ja yhtenä esteenä käytön yleistymiselle on arvioitu olevan pelko siitä, että allekirjoittajan nimi paljastuisi. Tämä toimii osallistamisen merkittävänä pullonkaulana.
2. Rahvaalgatuksen tavoite on päästä asemaan, jossa se nähdään kiinteänä osana parlamentin komiteoiden työskentelyä. Tämä edellyttää eri toimijoiden yhteistyötä sekä aloitteiden allekirjoittajien sitouttamista alustaan. Osallistaminen perustuu tällä hetkellä paljolti yksittäisiin aloitteisiin, jotka keräävät kansalaisten huomiota.

4.5 Vouliwatch

Maa: Kreikka

Perustamisvuosi: 2014

Käyttäjien määrä: 2018 – 378 661 vierailijaa, 2 971 rekisteröitynyttä käyttäjää

4.5.1 Organisaation tausta ja toimintaympäristö

Vouliwatch on digitaalinen politiikan seuranta-alusta. Alustan kautta kansalaiset ja kansalaisjärjestöt voivat seurata sekä kansanedustajien että poliittisten ryhmien toimintaa ja päätöksentekoa Kreikan parlamentissa.

Vouliwatch on ensisijaisesti luottamuksenrakennusprojekti poliitikkojen ja kansalaisten välille. Järjestö sai alkunsa Kreikan finanssikriisin aikana, jolloin lisääntynyt taloudellinen turvattomuus ja epäluottamus politiikkaa kohtaan johtivat erilaisten ääri liikkeiden kannatuksen kasvuun. Vouliwatchin perustajien mielestä tämä polarisoituminen ravisteli koko demokratian perustuksia.

Järjestö aloitti luottamuksen rakentamisen ajamalla läpi lakiuudistuksen, joka paransi poliitikkojen finanssietojen julkista saatavuutta ja läpinäkyvyyttä huomattavasti. Nykyään 72 prosenttia Kreikan kansanedustajista käyttää Vouliwatchia aktiivisesti. Vouliwatch on itsenäinen järjestö, joka tekee tiivistä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. Vouliwatch on itsenäinen ja voittoa tavoittelematon järjestö.

4.5.2 Organisaation jäsenet tai kannattajat

Vouliwatch on kaikille avoin sivusto, jolla toimiakseen käyttäjän ei tarvitse sille erillisesti rekisteröityä. Käyttäjät ovat keskimäärin 35–44-vuotiaita ja heistä 60 prosenttia on miehiä. Järjestön arvion mukaan alustan käyttäjät ovat usein arvoiltaan liberaaleja ja kiinnostuneita etenkin sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta.

4.5.3 Organisaation toimintamalli

Vouliwatch alusta kokoaa yhteen useita politiikan seurantaa helpottavia ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä parantavia toimintoja. Yleisen poliittisesta päätöksenteosta tiedottamisen lisäksi alustalla on kolme päätoimintaa: julkinen kysymysten esittäminen kansanedustajille eli

Ask your MP, kansanedustajien työn tarkkailu eli Votewatch ja puolueiden poliittisten linjausten vertailu eli The Policy Monitor.

Vouliwatchin perustana on kansalaislähtöinen poliittinen viestintä: alustan kautta parlamentin tapahtumista ja päätöksistä pyritään viestimään selkeästi. Esimerkiksi uudet lakialoitteet kirjoitetaan niin, että teksti on helposti ymmärrettävissä kenelle tahansa. Kansalaislähtöinen poliittinen viestinsä rakentaa osaltaan esteetöntä ja kansalaisläheistä politiikkaa. Vouliwatch käyttää ymmärrettävyyden parantamiseksi ja asioiden havainnoillistamiseksi suuressa määrin infografiaa.

Ask your MP -portaalin kautta Vouliwatchin käyttäjät voivat suoraan lähettää kysymyksiä tai kehitysehdotuksia valitsemilleen kansanedustajille. Lähetetyt kysymykset ja kansanedustajien vastaukset (tai vastaamattomuus) tallentuvat yleiseen tietokantaan. Tämä lisää kansanedustajien tilivelvollisuutta ja sidonnaisuutta antamiinsa lausuntoihin ja rakentaa merkittävästi luottamusta. Kysymyksiä voivat lähettää yksityiset henkilöt sekä kansalaisjärjestöt. Vouliwatch rakensi toimivan kysymysportaalin kansalaisten ja poliitikkojen välille hyödyntämällä kansalaisjärjestöjen kollektiivista vaikutusvaltaa. Vouliwatch kokosi yhteen useita kansalaisjärjestöjoiden edustajat esittivät yhdessä kysymyksiä poliitikoille portaalin kautta. Yhteistyöllä oli ratkaiseva merkitys, koska kansanedustajilla oli poliittinen paine vastata kansalaisjärjestöjen lähettämiin kysymyksiin. Vuonna 2017–2018 Vouliwatchin kautta lähetettiin 288 kysymystä kansanedustajille, joista 128 vastattiin.

Votewatch-sivustolla esitetään kaikki Kreikan parlamentin viralliset äänestykset sekä niiden äänestystulokset infograafein. Votewatch myös luokittelee äänestykset teemoittain, jolloin käyttäjä voi esimerkiksi suodattaa vain ympäristölainsäädäntöä käsittelevät äänestykset tietokannasta. Sivuston kautta on mahdollista helposti tarkkailla sekä yksittäisten kansanedustajien että puolueiden välistä äänestyskäyttäytymistä. Erityisesti toimiessaan synergiassa Ask Your MP -portaalin kanssa Votewatch lisää yksittäisten poliitikkojen tilivelvollisuutta antamaan lausuntoja ja esittämäänsä lupauksia kohtaan.

The Policy Monitor -toiminnolla käyttäjä voi interaktiivisesti vertailla puolueiden poliittisia linjauksia. Työkalun avulla käyttäjä voi valita sekä vertailtavat puolueet että vertailtavat politiikan osa-alueet, joita on yhteensä 12. The Policy Monitor antaa käyttäjälle mahdollisuuden vertailla puolueiden poliittisia linjauksia systemaattisesti ja asiakeskeisesti, vapaana mahdollisesta piilovaikuttamisesta. Toiminnolla on tärkeä rooli kansalaisten poliittisen tietoisuuden kasvattamisessa sekä puoluekentän navigoinnissa.

4.5.4 Organisaation viestinnän ja osallistamisen erikoispiirteet

1. Vouliwatch on luonut suoran, järjestelmällisen ja trolleilta vapaan keskustelukanavan kansanedustajien ja kansalaisten välille. Järjestön mielestä sosiaalinen media on liian kontrollista vapaa ympäristö jonka käytöskulttuuri ei edistä maltillista ja järkipäistä poliittista keskustelua.
2. Mahdollisuus seurata helposti ja keskitetysti yksittäisten kansanedustajien toimia ja äänestyskäyttäytymistä vaikuttaa positiivisesti sekä kansalaisten asennoitumiseen päätöksentekijöitä kohtaan, että itse päättäjiin. Kansalaisten näkökulmasta alusta auttaa pitämään kansanedustajia tilivelvollisina lupauksistaan ja tekemisistään. Päättäjien näkökulmasta Vouliwatch kannustaa heitä yhä suurempaan aktiivisuuteen, läpinäkyvyyteen ja vuorovaikutukseen kansalaisyhteiskunnan kanssa.
3. Järjestön toiminnalle keskeistä on kansalaislähtöinen poliittinen viestintä, joka tukeutuu verbaalisen kommunikaation lisäksi infografian hyödyntämiseen. Vouliwatchin mukaan myös monimutkaisista asioista on mahdollista viestiä yksinkertaisin infograafein, jotka tekevät monesti vaikeista poliittisista asioista helpommin lähestyttäviä.

5. Yhteenveto selvityksen tuloksista

5.1 Puolueiden käytännöt

Analysoiduissa puolueissa esiin nousevat ajatukset järjestelmän vastaisuudesta sekä vaihtoehtojen tarjoamisesta valtapuolueita kohtaan. Puolueet kutsuivat itseään esimerkiksi opposition oppositioksi ja kuvasivat itseään perinteisen puoluepolitiikan vastaisena voimana. Näiden kahden keskeisen ajatuksen taustalla näkyy tarve mahdollistaa puolueen kannattajien sekä aktiivien laaja osallistuminen puolueen toimintaan, päätöksentekoon ja johtoon. Haastatelussa nostettiin esiin toistuvasti suurten puolueiden kykenemättömyyttä osallistaa kannattajiin päätöksentekoon ja puolueen merkittävimpien linjausten luomiseen.

Analysoidut puolueet pyrkivätkin pois vaalipuolueen muotista, jossa kannattajat ilmaisevat tukeaan puolueen toiminnalle jälkikäteen äänestämällä vaaleissa. Puolueen kannattajien jatkuvaan vaikuttamiseen ja osallistumiseen on luotu erinäisiä teknologisia ja perinteisempiä ratkaisuja. Keskeisintä näissä on jatkuvan kommunikaation mahdollisuus. Puolueen kannattajat voivat etukäteen ohjata puolueen toimintaa ja puolueen kannattajille on merkityksellistä päästä vaikuttamaan puolueen strategiseen suuntaan. Esimerkiksi Komeiton VoiceAction-ratkaisu mahdollistaa puolueen kannattajien mielipiteiden mittaamiseen ilman vaaleja. Toisessa ääripäässä Fluxin teknologiaratkaisu mahdollistaa, että kaikki päätökset ovat kannattajien tekemiä, mutta samalla huomioiden etteivät kannattajat ehkä halua osallistua kaikkien päätösten tekemiseen. Näin poliittiset puolueet eivät ole sidottuja yhteen selkeään poliittiseen agendaan, vaan ne pystyvät muuttumaan kannattajiensa mukana.

Tarkastelluissa puolueissa onkin ominaispiirteitä ketteryydestä ja mukautuvuudesta, jossa toiminta perustuu ennenkaikkea vapaaehtoisuuteen. Vaikka esimerkiksi puolueena Morena toimii perinteisellä tavalla, niin puolueen sisällä on ketterä malli. Tärkeintä on aktiiviseen toimintaan perustuva kannattajakunta ja toiminnan luominen alhaalta ylös. Esimerkiksi Two-Tailed Dog -puolueen ajatus on nimenomaisesti tukea kansalaisia aktiivisesti löytämään ratkaisuja omiin ongelmiinsa. Momentum taas toisaalta pyrkii olemaan osa kannattajiensa arkipäiväistä elämää. Yhteiskunta muuttuu niin nopeasti, että myös puoluetoinnin tulee kyetä rakenteellisiin uudistuksiin.

5.2 Järjestöjen käytännöt

Poliittisessa toiminnassa erityisesti järjestöillä on mahdollisuus toimia kaikista innovatiivisimmalla tavalla, sillä järjestöjen perustehtävään kuuluu yleisesti laajakantainen ja erityinen yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Järjestöt voivat keskittyä yhteen asiaan ja yhden asian kannattamiseen toisin kuin puolueet ja voivat venyttää osallistamisen muotoja ja tapoja pidemmälle kuin rekisteröidyt puolueet. Esimerkiksi Bancada Ativista ei nimenomaisesti tahdo toimia rekisteröitynä puolueena, sillä järjestö ei halua sitoutua yhteen poliittiseen agendaan tai malliin.

Järjestöjen toiminnan keskeinen ajatus toiminnan yhteiskunnallisesta poliittisesta roolista on edelleen keskeinen. Tärkeää on huomata, että puolueiden toiminta on huomattavasti lähentynyt järjestötoimintaa. Samoja näkökulmia näkee niin puolueissa kuin järjestöissä, kuten esimerkiksi alhaalta ylös tapahtuva toiminnan määrittäminen sekä järjestön toimijoiden osallistuttaminen päätöksentekoon kaikilla toiminnan portailla. Puolueiden omaksuma ketterä toimintamalli, joka perustuu nimenomaisesti vapaaehtoisuuteen, on myös perinteisesti järjestöille tyypillinen toimintamalli.

5.3 Alustojen käytännöt

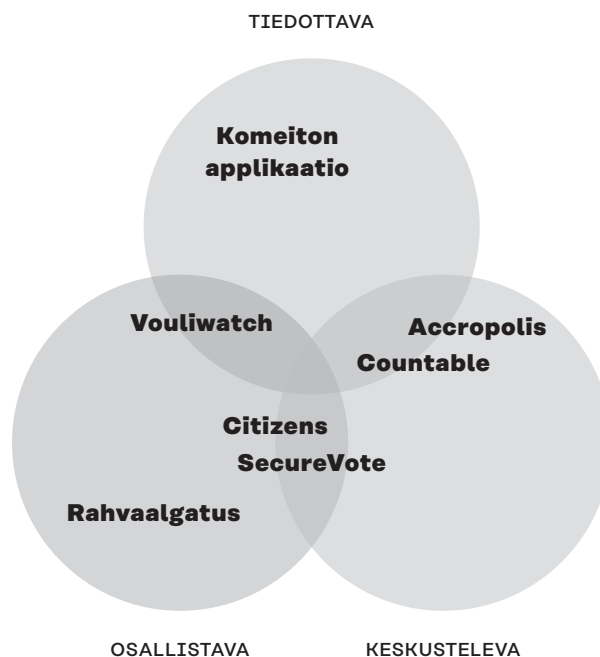
Monet digitaaliset alustat, kuten Vouliwatch ja Citizens, on alun perin suunnattu nuorten käyttöön. On kuitenkin huomattu, että osallistamisen digitalisoiminen ei takaa nuorten osallistumista. Esimerkiksi Vouliwatchin käyttäjät ovat keskimäärin 30–44-vuotiaita. Komeito on puolestaan onnistunut aktivoimaan nuoria äänestäjiä järjestämällä perinteisen paperilappuäänestyksen, jota varten tarkka taustatyö ja kartoitus tehtiin osaltaan sosiaalisessa mediassa. Onkin oletettavaa, että nuorten aktivoimiseksi on tärkeää hyödyntää niitä digitaalisia kanavia, joilla nuoret ovat jo valmiiksi läsnä ja näin integroida osallistaminen osaksi heidän nykyistä mediakäyttäytymistään. Tällaista toimintatapaa on hyödyntänyt esimerkiksi Citizens.

Perinteiset sosiaalisen median kanavat kuten Facebook, Twitter, Snapchat ja Instagram, ovat hyviä alustoja tiedottamiseen ja ihmisten epäviralliseen osallistamiseen, mutta epäsuotuisia merkitykselliseen poliittiseen keskusteluun tai tavoitteelliseen joukkouttamiseen. Tärkeä ero perinteisten sosiaalisten median kanavien sekä esimerkiksi Twitchin ja muiden analysoitujen alustojen välillä on käyttäjien homogeenisuus. Alustoilla, joilla on selkeä käyttäjäryhmä, on usein myös varsin homogeeninen käyttäjäjoukko.

Digitaalisten alustojen käyttötarkoituksissa nousee selkeästi esiin mobilisointi ja osallistaminen, jotka voidaan vielä tarkemmin jakaa päätöksenteosta tiedottamiseen, päätöksenteosta keskustelemiseen ja päätöksentekoon osallistamiseen. Poliittinen päätöksenteko ja poliittisten elinten toiminta voi olla epäselvää tai vaikeasti seurattavaa kansalaisille. Vaikka poliittisten elinten toimintaa haluaisi seurata, niin informaatiota voi olla vaikea saada. Esimerkiksi Vouliwatch ja Countable pyrkivät lisäämään läpinäkyvyyttä ja ymmärrettävyyttä sekä helpottaa tapahtumien seuranta selkeyttämällä poliittista päätöksentekoa oman sisällöntuotannon kautta.

Toinen tärkeä näkökulma on mahdollistaa aktiivinen ja osallistava politiikan seuranta ja keskustelun fasilitointi. Esimerkiksi Accropolis tuo politiikan lähelle ihmisiä mahdollistaen aktiivisen

KUVA 2. SUURIN OSA HAASTATELLUISTA ALUSTOISTA ON RAKENNETTU USEAMPAAN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN.

keskustelun poliittisten aiheiden parissa. Kolmas alustoissa noussut näkökulma on kehitysideoiden joukkouttaminen ja matalan kynnyksen osallistaminen. Citizens haluaa antaa alustan suoralle demokratialle, jossa kannustetaan kansalaisia aktivoitumaan itse parantamaan yhteiskuntaa.

5.4 Yhteenveto

Puolue- ja järjestötoiminnan malleja maailmalla -työhön haastatellut organisaatiot voidaan jaotella kolmeen kategoriaan: puolueet, järjestöt ja alustat. Haastatteluissa kaikista organisaatiokategorioista esiin nousi erilaisia innovatiivisia käytäntöjä tai konsepteja, jotka linkittyvät suoraan poliittisen päätöksentekoprosessin muokkaamiseen. Näiden käytäntöjen innovatiivisuutta ja nykyistä toimeenpanoastetta on arvioitu alla olevassa kuvassa (kuva 3).

Rahvaalgatusin tarjoama kansalaisaloite ei ole suomalaisille uusi käsite, mutta Viron kansalaisaloitejärjestelmän keskeinen ero Suomeen verrattuna on tarvittavien allekirjoitusten merkittävästi pienempi määrä. Suomessa tarvitaan 50 000 allekirjoitusta, kun Virossa riittää 1 000. Suomessa kansalaisaloitteita on tehty noin tuhat, joista tarvittavan 50 000 allekirjoituksen rajan ovat rikkoneet 25 aloitetta. Näistä aloitteista kaksi on hyväksytty (tasa-arvoinen avioliittolaki ja äitiyslaki). Kansalaisaloite on demokratian uudistamiskäytännönä jo pitkälti toimeenpantu ja päätöksentekoprosessiin istutettu, mutta ainakin Suomessa nykyisellä rakenteellaan sen poliittinen muutosvoima on enemmänkin symbolinen kuin disruptiivinen.

Komeiton Voice Action -kampanjassaan käyttämä suoran demokratian käytäntö ei myöskään ole ideana uusi, mutta Japanin kontekstissa tavaltaan ja aihepiiriltään merkittävä. Perinteisenä esimerkkinä suorasta demokratiasta ovat kansanäänestykset, jotka ovat Suomessa yleensä neuvoa-antavia. Suoran demokratian toteuttamiseksi järjestetyt äänestykset ovat luonnoltaan yleensä ”kyllä” tai ”ei” kysymyksiä, jotka mittaavat tietyn ihmisryhmän mielipidettä päättäjien esittämään kysymykseen. Komeiton mallissa äänestys järjestettiin tarkoituksena selvittää, mitä aiheita puolueen jäsenet haluavat puoluejohdon ajavan hallituksessa. Suoralle demokratialle annettiin näin alhaalta ylöspäin suuntautuva osallistamiskanava.

Citizensin kehittämä suoran digitaalisen demokratian alusta tuo suoran demokratian nykypäivään. Käytännön digitalisoiminen tukee samanaikaisesti sekä suoran demokratian käyttämistä mielipidemittaukselliseen tarkoitukseen että ideoiden joukkouttamiseen. Islannissa digitaalinen demokratia on vakiinnuttanut paikkansa osana virallista päätöksentekoa ja päättäjät paikallisella ja kansallisella tasolla ovat omaksuneet käytännön. Nykyisellään tapa, jolla suoraa digitaalista demokratiaa maassa harjoitetaan on kuitenkin rajattu, eikä se kata kaikkea virallista päätöksentekoa. Esimerkkinä tästä on osallistava budjetointi, joka kattaa vain tietyn segmentin budjetin suunnittelun.

Bancada Ativistan ajama kollektiivisen edustuksen käytäntö on lähes ennenkuulumaton ja vakiintunut käytäntö myös organisaation kotialueella Brasiliassa. Toisaalta, kollektiivinen edustajuus ei merkittävästi muokkaa itse demokratian toteutustapaa, vaan pikemminkin luo uuden rakenteen jonka ympärille edustuksellinen demokratia rakentuu.

Flux-puolueen idea virtaavasta demokratiasta ja sen yhdistämisestä pörssin toimintaperiaatteisiin on haastateltujen organisaatioiden ideoista ja käytännöistä kaikkein innovatiivisin. Toistaiseksi ideaa ei kuitenkaan ole saatu kokeiltua käytännössä ja Flux-puolueen toiminta sekä SecureVote-sovelluksen kehittäminen, ovat vielä alkuvaiheessa. Käytännön istuttamisella kiinteäksi osaksi päätöksentekoa olisi kuitenkin mitä todennäköisemmin disruptiivinen vaikutus koko demokraattiseen järjestelmään.

KUVA 3. ERÄIDEN HAASTATELTUJEN ORGANISAATIOIDEN POLIITTISEEN PÄÄTÖKSENTEKOPROSESSIIN VAIKUTTAVAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT.

6. Liitteet

LIITE 1 – Kooste selvityksessä tarkasteltujen organisaatioiden käytännöistä

Flux (Australia)	<p>Puolue korostaa toimivansa puoluepolitiikan vastavoimana ja pyrkii teknologian avulla luomaan suoran demokratian toimintatapoja.</p> <p>Flux julkaisee nettisivuillaan reaaliaikaisen tiedon jäsenmäärästään sekä saamistaan lahjoituksista. Tämän tyyppisellä viestinnällään Flux-puolue pyrkii korostamaan avointa kulttuuria, minkä puute rapauttaa luottamusta puolueiden kaltaisiin instituutioihin.</p> <p>Fluxin keskeinen tavoite viestinnässään on lisätä ymmärrystä Australian nykyisen äänestysjärjestelmän toimintaperiaatteista. Äänestäjät eivät välttämättä hahmota toissijaisen äänen painoarvon vähäisyyttä, mikä osaltaan on tukenut suurimpien ja näkyvimpien puolueiden vallassa pysymistä.</p>
Momentum (Unkari)	<p>Momentum haluaa näyttäytyä unkarilaiselle nuorelle sukupolvelle ensisijaisesti vaikuttamiskanavana, jonka kautta he voivat olla yhteydessä samalla tavalla ajatteleviin ihmisiin, tukea poliittisia näkemyksiään ja aktiivisesti osallistua poliittiseen päätöksentekoon. Puoluetta määrittää vahva järjestelmävastaisuus.</p> <p>Puolueen jäsenillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa suoraan päätöksentekoon ja poliittisten linjauksien määrittämiseen, ja he myös aktiivisesti rekrytoivat jäseniä ja edistävät uusien paikallistoimistojen perustamista. Jäsenyyden oletuksena on halu osallistua yhteisölliseen toimintaan.</p> <p>Puolueelle on erityisen tärkeää olla lähellä äänestäjiä ja läsnä heidän jokapäiväisessä elämässään. Puolueen tavoitteena on luoda turvallinen poliittinen yhteisö, joka tukisi uudenlaisen ja avoimen poliittisen kulttuurin syntymistä Unkariin.</p>
Morena (Meksiko)	<p>López Obrador rakensi puolueen organisaatiosta perinteisiä puolueita kevyemmän, ja lisäksi hän loi suorat yhteydet kaikkiin kolmeensataan piiriin ja niiden vaikuttajiin. Tämä suora yhteys mahdollisti puolueen johtajalle ketterän tavan mobilisoida kannattajiaan ympäri maata.</p>
Komeito (Japani)	<p>Komeiton johtoportaan ja paikallistoimistojen välinen viestintä tapahtuu osittain julkisella kanavalla. Vaikka puolueen live-podcasteja seuraa lähinnä paikallisjohto, on avoimella ja suoralla viestinnällä väittämättä positiivinen lähentävä vaikutus jäsenten ja päätöksentekijöiden välille.</p> <p>Voice Action -kampanjassa Komeiton tavoitteena oli paitsi ymmärtää paremmin puolueen jäsenten mielipiteitä ja ajatuksia politiikan tärkeimmistä teemoista, myös todistaa jäsenille, että heitä kuunnellaan ja osallistetaan toimintaan. Demokraattinen äänestysprosessi, jonka käytännön toteutus on tehty mahdollisimman helpoksi ja käyttäjäläheiseksi on oiva tapa viestittää jäsenille, että heidän mielipiteitään kuunnellaan.</p> <p>Yhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa takaa kansalaisille tärkeiden, yksityiskohtaistenkin poliittisten aiheiden huomioimisen puolueen toiminnassa. Komeito nimeää kansalaisjärjestöjen kuulemisen erityisen tärkeäksi osaksi osallistavaa päätöksentekoa.</p>
Two-Tailed Dog (Unkari)	<p>Suurin osa puoleen toiminnasta ei liity mitenkään satiiriin tai komiikkaan, mutta on selkeää poliittista toimintaa ja rahoituksen uudelleenjakoa. Unkarissa puolueen innovatiivista toimintaa on ollut helpompi nimittää "vitsipuolueen" toiminnaksi kun tunnistaa sen olevan todellista merkityksellistä poliittista toimintaa.</p> <p>Toiminnan avulla tavoite on mobilisoida ihmisiä ja järjestöjä jotta ne, jotka puhuvat ongelmista ja ovat lähellä ongelmia, niin voivat itse löytää myös ratkaisut siihen pienellä taloudellisella tuella. Poliittisesti toiminta haluaa myös kritisoida valtiota käyttämällä valtion poliittista tukea suoriin erinäisiin kansalaisten tarpeisiin uudelleenjakamalla taloudellinen tuki oikeaan osoitteeseen. Tarkoituksena on kääntää yhteiskuntaa ylösalaisin muuttamalla normaalia poliittista mallia, joka on tukenut niin hallituspuolueita kuin oppositiopuolueita. Rahoituksen uudelleenjakamisen tarkoitus on viedä valtaa pois puolueilta ja suoraan mobilisoida kansalaisia tekemään muutoksia. Tätä varten puolue ei edes miellä itseään oppositiopuolueeksi vaan pikemminkin opposition oppositioksi.</p> <p>Two-Tailed Dog ei pyri muuttamaan poliittisia edustajia kuten muut puolueet, vaan pyrkiikin muuttamaan äänestäjien toimintatapoja. Uskomus on, että kun kansalaiset itse aktiivisesti ratkaisevat omia ongelmiaan ja eivät pelkästään hae syntipukkeja niin he todennäköisemmin eivät äänestä diktaattoreja tai muita "vahvoja" politiikkaa ratkaisemaan ongelmiaan. Puolue yrittää uusilla toimintamalleilla vahvistaa kansalaisten omaa poliittista toimintatahtoa. Tarkoituksena on pystyä taistella trendiä vastaan missä kansalaiset hakevat ratkaisuja ongelmiinsa populistisista kansanliikkeistä, jotka lupaavat muuttaa asioita. Puolue näkee tämän riskin edelleen Unkarissa huomattavaksi Unkarin historian vuoksi ja kansalaisten matalan palkkatason vuoksi.</p>

Bancada Ativista (Brasilia)	<p>Bancada Ativista on poliittinen liike, joka etsii ja tunnistaa kansalaisjärjestöjen toiminnassa aktiivisia henkilöitä ja rohkaisee heitä hakemaan poliittisiin virkoihin kollektiivisen edustajuuden kautta. Toiminta ei ole sidoksissa tiukkoihin poliittisiin näkemyksiin, vaan keskiössä on tuoda politiikkaan enemmän henkilöitä, jotka ovat aidosti kiinnostuneita kansalaisten etujen ajamisesta.</p>
	<p>Kollektiivisella edustuksella puolue pystyy teoriassa mobilisoimaan merkittävästi mittavamman ihmisjoukon kuin perinteisen yksilöllisen ehdokkuuden avulla. Nimellinen edustajapaikan jako osallistaa näitä kollektiiviin osallistujia täysin uudella tavalla ja kana voi heidän yksittäisen työskentelynsä kollektiiviseen poliittiseen toimintaan. Näin ollen yhden aktiivisen poliitikon ja hänen taustajoukkonsa sijasta edustajan asiaa ajaakin joukko aktiivisia poliitikkoja ja heidän omat taustajoukkonsa.</p>
	<p>Poliittisten aiheiden ja viestien henkilöitymisen välttäminen. Bancada Ativista pyrkii olemaan lähellä kansalaisia ja nostamaan kansalaisten kannalta merkittäviä teemoja päätöksenteon keskiöön. Kollektiivinen edustus vähentää poliittisen keskustelun henkilöitymistä ja nostaa itse idean etualalle.</p>
Gals for Gals (Puola)	<p>Yksi keino viestin välittämisessä ovat tilastotietoa tai lainauksia sisältävät meemit, jotka herättävät reaktioita ja keskustelua sekä saavat ihmiset jakamaan kyseisiä julkaisuja. Instagramissa seuraajat saattavat jakaa kokemuksiaan esimerkiksi väkivallasta, jolloin tilin ylläpitäjät voivat ohjata henkilön avun pariin.</p>
Sverok (Ruotsi)	<p>Paikalliset toimijat ovat keskiössä ja saavat mediajulkisuutta keskushallintoa enemmän, toisin kuin monissa muissa järjestöissä. Toisinaan myös keskushallinto antaa julkisuuteen kommentteja pelikulttuuriin liittyen.</p>
	<p>Sverokille keskeinen tapa osallistaa jäseniään on paikallistason järjestöjen autonomia ja tapa suunnitella toimintansa jäsenten toiveiden lähtökohdista. Tämä sitouttaa jäseniä, kun he ovat esimerkiksi olleet mukana perustamassa uutta ryhmää itseään ja ystäviään varten. Valmiisiin ryhmiin osallistuvat voivat löytää samanhenkistä seuraa ja kokea yhteisöllisyyttä.</p>
Accropolis (Ranska)	<p>Poliittisen keskustelu-ympäristön luominen uudelle digi-alustalle, jonka alkuperäinen käyttötarkoitus on hyvin kaukana politiikasta. Accropolisin vaikuttavuutta lisääkin huomio, että Twitch-alustan kautta saavutetut ja keskusteluun osallistettut henkilöt ovat suurelta osin alun perin politiikasta kiinnostumattomia e-urheilun seuraajia, jotka ovat löytäneet sivuston vahingossa. Esimerkiksi YouTuben kautta saavutettavissa olisi pääosin politiikan suurkuluttajia johtuen sivuston käyttämistä algoritmeista.</p>
	<p>Yhteistyö insituutioiden ja poliitikkojen kanssa on Accropolisin toiminnassa avainasemassa. Accropolis tarjoaa poliitikoille kanavan saavuttaa heille muuten hyvin vaikeasti osallistettavan äänestäjäryhmän, nuoret miehet.</p>
Citizens (Islanti)	<p>Keskustelujärjestelmä, joka tukee rakentavaa keskustelua. Tässä keskiössä on mahdollisuus esittää ja tukea eri perspektiivejä ja ideoita, myös aloitteita vastustavia. Ratkaisevaa keskustelujärjestelmässä on, että alustojen käyttäjät eivät voi suoraan kommentoida toisen esittämää mielipidettä. Aloitteiden alle muodostuu tämän järjestelmän avulla osiot aloitetta puoltaville ja sitä vastustaville mielipiteille, jolloin väittely pysyy asiatasolla.</p>
	<p>Poliitikot ovat omaksuneet Citizensin alustat osaksi poliittista päätöksentekoa. Ilman päätöksentekijöiden tukea ja alustan integroimista osaksi päätöksentekosysteemiä ei Citizensin kaltaisella suoran demokratian alustalla ole oletusta toimia. Alustan rakentaminen ja kehittäminen yhteistyössä näiden virrallisten päätöselinten kanssa on täten sen elinehto.</p>
	<p>Digitaalisten alustojen kautta päätöksentekoon osallistumisen tulee olla kansalaisille toistuvaa ja jatkuvaa toimintaa. Jatkuvuuden takaamiseksi on erityisen tärkeää tiedottaa kansalaisia aiheesta myös osallistavan ajan ulkopuolella ja viestiä kansalaisille heidän osallistumisensa vaikutuksesta. Esimerkiksi osallistavassa budjetoinnissa tulee kansalaisille tarjota tietoa projektin etenemisestä ja seuraavista osallistumismahdollisuuksista äänestysajan päätyttyä, jotta heidät voidaan sitouttaa käyttämään alustaa myös tulevaisuudessa.</p>
	<p>Citizens on oma itsenäinen alustansa, mutta se linkittyy tiiviisti jo olemassa oleviin ja laajasti käytettyihin sosiaalisen median kanaviin. Citizensin alustat myös hyödyntävät sosiaalisen median kanavista tuttuja funktioita ja käyttäjäsuunnittelua, kuten Facebookista tuttua peukuttamista. Näin ollen alustan käyttökokemus on mahdollisimman vaivaton.</p>
Countable (Yhdysvallat)	<p>Countable- ja Causes-alustoille käyttäjät löytävät palveluiden hyvän medianäkyvyyden sekä suosittelun perusteella. Alustojen toiminnallisuudet on suunniteltu tukemaan sosiaalisten kampanjoiden ja liikkeiden toimintaa, esimerkiksi mahdollista viestien lähettämisen lainsäätäjille.</p>
	<p>Eriyksi-piirteinä Countable-palvelulla on esimerkiksi lainsäädännön toimituksellinen kirjoittaminen selkokieliseksi sekä toiminto, jolla voi kertoa edustajille, miten toivoo heidän äänestävän.</p>

Rahvaalgatus (Viro)	Tietosuoja-asiat ovat kehittämisessä keskiössä, ja yhtenä esteenä käytön yleistymiselle on arvioitu olevan pelko siitä, että allekirjoittajan nimi paljastuisi. Tämä toimii osallistamisen merkittävänä pullonkaulana.
	Rahvaalgatuksen tavoite on päästä asemaan, jossa se nähdään kiinteänä osana parlamentin komiteoiden työskentelyä. Tämä edellyttää eri toimijoiden yhteistyötä sekä aloitteiden allekirjoittajien sitouttamista alustaan. Osallistaminen perustuu tällä hetkellä paljolti yksittäisiin aloitteisiin, jotka keräävät kansalaisten huomiota.
Vouliwatch (Kreikka)	Vouliwatch on luonut suoran, järjestelmällisen ja trolleilta vapaan keskustelukanavan kansanedustajien ja kansalaisten välille. Järjestön mielestä sosiaalinen media on liian kontrollista vapaa ympäristö jonka käyttökulttuuri ei edistä maltillista ja järkipäistä poliittista keskustelua.
	Mahdollisuus seurata helposti ja keskitetysti yksittäisten kansanedustajien toimia ja äänestyskäyttäytymistä vaikuttaa positiivisesti sekä kansalaisten asennoitumiseen päätöksentekijöitä kohtaan että itse päättäjiin. Kansalaisten näkökulmasta alusta auttaa pitämään kansanedustajia tilivelvollisina lupauksistaan ja tekemisistään. Päättäjien näkökulmasta Vouliwatch kannustaa heitä yhä suurempaan aktiivisuuteen, läpinäkyvyyteen ja vuorovaikutukseen kansalaisyhteiskunnan kanssa.
	Järjestön toiminnalle keskeistä on kansalaislähtöinen poliittinen viestintä, joka tukeutuu verbaalisen kommunikaation lisäksi infografian hyödyntämiseen. Vouliwatchin mukaan myös monimutkaisista asioista on mahdollista viestiä yksinkertaisin infografein, jotka tekevät monesti vaikeista poliittisista asioista helpommin lähestyttävää.

LIITE 2 – Haastattelujen kysymysrunko

1. Alkusanat ja -esittely

- Mikä on roolisi organisaatiossa, tai mistä näkökulmasta tunnet organisaation toimintaa?
  - Mistä lähtien olet osallistunut organisaation toimintaan?

2. Taustatietoa

- Mikä on organisaation tausta ja historia?
  - Ketkä olivat mukana organisaation perustamisessa?
  - Minkä vuoksi he perustivat organisaation?
  - Onko organisaation kehityksessä ollut käännekohtia tunnettavuuden ja ihmisten osallistumisen osalta?
  - Onko organisaation toiminta tai tarkoitus muuttunut merkittävästi sen perustamisen jälkeen?
  - Mitkä ovat organisaation merkittävimmät saavutukset?
  - Erityisesti puolueille: Miten yhden asian liikkeestä muodostui muodollinen poliittinen puolue? Oliko muutos tavoitteellista vai tapahtuiko se odottamatta asioiden edetessä luonnollisesti? Millainen muutosprosessi oli? Miksi liike halusi kehittyä muodolliseksi poliittiseksi puolueeksi?
- Miksi organisaatio on olemassa – mikä on organisaation tarkoitus?
  - Mitä organisaatio yrittää saavuttaa?
  - Mihin yhteiskunnalliseen ongelmaan tai tarpeeseen organisaatio vastaa?
  - Mitä yhteiskunnan osa-aluetta organisaatio tähtää muuttamaan tai ylläpitämään?
- Mikä tekee teidän organisaatiostanne erityisen? Miksi organisaationne on onnistunut lisäämään kansalaisten poliittista aktiivisuutta?
- Millainen on teidän organisaatiostruktuuri?
  - Onko organisaatiolla yksi selkeä johtaja? Jos on, miten hänet on valittu?
  - Keskittynyt toiminta vai paikallisuus yms.

3. Tukijat tai jäsenet

- Millaisia tyypilliset organisaation tukijat/jäsenet ovat?
  - Mies/Nainen
  - Koulutustausta
  - Ammatti
  - Aikaisempi poliittinen aktiivisuus
  - Arvot
  - Identiteetti
- Mikä on tukijoiden/jäsenien yleisin motivaatio osallistua organisaation toimintaan?
  - Miksi ihmiset liittyvät organisaatioon? Mitä hyötyä tukijat/jäsenet saavat osallistumisesta?
- Mitä kautta uudet tukijat/jäsenet tyypillisesti löytävät organisaation?
- Miten äänekkaita tukijat/jäsenet tyypillisesti ovat osallistumisestaan toimintaan ja miksi?
  - Kokevatko organisaation toimintaan osallistujat arvostelua, ja jos, niin kenen toimesta?
    - » Syrjintä työelämässä, nettikiusaus yms.
- Miten suuren sitoutumisen osallistuminen organisaation toimintaan vaatii?
  - Miten sitoutuminen vaikuttaa tukijan/jäsenen muuhun elämään?
  - Kuuluvatko tukijat/jäsenet samanaikaisesti tyypillisesti muihin organisaatioihin tai kansanliikkeisiin?

4. Kansanliikkeen aktiviteetit

- Mikä on organisaation päämäärä ja millä keinoilla organisaatio pyrkii saavuttamaan sen?
- Mitkä ovat organisaation keskeisimmät aktiviteetit?
- Millä tavalla tukijat/jäsenet osallistuvat tai tukevat organisaation toimintaa?
  - Rahallinen tuki
  - Tapaamiset/puhelut/muu yhteydenpito
    - » Jos, miten usein?
  - Vapaaehtoistoiminta
  - Mielenosoitukset
  - Sosiaalinen media ja informaatioteknologia
- Miten uusia tukijoita/jäseniä rekrytoidaan?
  - Käyttävätkö tukijat/jäsenet aktiivisesti omia henkilökohtaisia verkostojaan uusien tukijoiden/jäsenien rekrytoimiseksi?
  - Käyttääkö organisaatio digitaalisen rekrytoinnin keinoja ja jos, mitä?
  - Miten organisaatio markkinoi toimintaansa ja tavoitteitaan? Mikä on organisaation tavoiteltu markkinointikuva?
- Millä tavalla varmistetaan, että liikkeen tukijat/jäsenet tuntevat yhteisöllisyyttä ja mielihyvää osallistumisesta liikkeen toimintaan?
  - Miten organisaatio ylläpitää jäsensuhteita?
  - Miten organisaatio osallistaa ihmisiä toimintaansa ja käy vuoropuhelua?
  - Miten organisaatio osallistaa ihmisiä päätöksentekoon?
  - Millaista organisaation toiminta on ruohonjuuritasolla ja miltä se näyttää kansalaisten näkökulmasta?
- Millainen on organisaation online-läsnäolo?
  - Mitä online-alustoja organisaatio hyödyntää ja miksi?
  - Mitä sosiaalisen median kanavia organisaatio hyödyntää ja miksi?
  - Mihin tarkoitukseen organisaatio hyödyntää online-läsnäoloaan? Esimerkkinä rekrytointi, ulkoinen viestintä ja sisäinen viestintä.
  - Mitä digitaalisia innovaatioita, alustoja, työkaluja ja/tai sovelluksia organisaatio käyttää?

- Voitko antaa esimerkin kansalaisia osallistavasta toimintatavasta tai työkalusta, jota organisaatiosi on käyttänyt ja joka on mielestäsi innovatiivinen tai uusi?
- Millainen on organisaation suhde mediaan?
  - Kuinka tunnettu organisaatio on?
  - Onko medianäkyvyys pääosin positiivista vai negatiivista?
- Tekeekö organisaatio yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa?
  - Jos tekee, niin millaisten organisaatioiden ja miksi? Paikallisesti vai globaalisti?

5. Tulevaisuuden näkymät

- Mitä esteitä tai hidasteita organisaation täytyy selättää saavuttaakseen päämääränsä?
- Mitä muilla organisaatioilla on mielestäsi teiltä opittavaa?
  - Mitkä organisaatiot voisivat erityisesti hyötyä teidän opeistanne ja esimerkistänne?
  - Mitä osia toiminnastanne on mielestäsi mahdollista toistaa muualla?
- Pystytkö nimeämään muita edistyksellisiä organisaatioita, joita meidän tulisi haastatella selvitykseemme?

SITRA

SITRAN MUISTIO 1.9.2019

Sitran julkaisemat muistiot ovat tulevaisuustyömme taustaksi tuotettuja sisältöjä.

ISBN 978-952-347-133-7 (PDF)

ISBN 978-952-347-132-0 (nid.)

www.sitra.fi

SITRA.FI

Itämerenkatu 11–13

PL 160

00181 Helsinki

Puh. 0294 618 991

 @SitraFund